Št. 53. V Gorici, dné 31. decembra 1897. Tečaj XXVII.

„Soča“

izhaja vsak petek o poldne in veljá s prilogo „Gospodarski List“ vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . . . . gld. 4·40.
pol leta . . . . . . „ 2·20.
četrt leta . . . . . „ 1·10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poštnina.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglasé pri upravništvu.

„Primorec“ izhaja vsakih 14 dnij vsak drugi torek in velja za celo leto 80 kr.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak mesec v obsegu 16 stranij. Kadar je v petek praznik, izideta lista že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za deželo.)

Oznanila

in „POSLANICE“ plačujejo se za petstopno petit-vrsto:

8 kr., če se tiskajo 1 krat,
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Večkrat — po pogodbi. — Za večje črke po prostoru.

Posamične številke dobivajo se v tobakarnah v Nunski ulici in v Šolski ulici, v Trstu pri Lavrenčiču nasproti velike vojašnice in pri Pipanu v ulici Ponte della Fabra po 8 kr.

Dopisi pošiljajo naj se uredništvu, naročnina in reklamacije pa upravništvu „Soče“. — Neplačanih pisem uredništvo ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo je v Gosposki ulici 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Strel — „Bog in narod!“ — Tiska in zalaga „Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Krmpotić).

Obračun z l. 1897.

Drevi o polnoči zatone v večnost l. 1897. po rojstvu Gospodovem. — Kaj je prineslo to leto slovenskemu narodu v obče in Slovencem na Goriškem posebe?

Slovenskemu narodu je prineslo to usodepolno leto mnogo novih ran, mnogo prevar in bridkih skušenj! — Damoklov meč je visel celo leto nad nami, in često nas je zbadal do srca ter množil takó krivico, ki se godí slovenskemu narodu od tedaj, ko je zgubil svojo samostalnost. . . . .

Slovenci in Hrvatje na Primorskem pa smo preživeli leto najhujših muk, preganjanj, zločinov in lopovščin. . . . . Prestali smo vse, a l. 1897. bo zapisano v zgodovini slovenskega naroda krvavimi črkami in ostane v spominu od rodu do rodu. . . .

Viharne smo imeli volilne boje! Vse sile, vsi možni stroji v deželi so stali v srditem boju proti nam, ki smo si hoteli priboriti v pravični borbi ono, kar nam tiče tudi po sedanji krivični volilni geometriji. Toda vsa možna nasilstva in spletkarstva so slavila divjo zmago nad pravico; da je bilo slavlje še pomenbnejše, je tekla marsikje tudi nedolžna kri. . . .

In takó je zgubil slovenski narod na Primorskem — tri mandate, tri zastopnike v državnem zboru, nasprotniki pa imajo tri več! Trije glasovi pa so za mali slovenski narod velikega pomena!

A kaj se je godilo po volitvah? Naše pero je preslabo, da bi mogli očrtati v kratkih potezah nasilstva, ki so se godila v tej nesrečni deželi proti slovenskemu in hrvaškemu narodu! Po vseh mešanih mestih so kar divjali proti našemu življu, da ni bilo varno, iti brez orožja ali brez večje družbe po ulicah. Zasramovanja in žaljenja vsega, kar je nam milo in drago, so bila na dnevnem redu.

Toda peklenska zloba še ni mirovala! Da bi pokrila pred svetom svoje lopovščine, je bilo treba razkričati nas Slovence in Hrvate za divjake, barbarje, siloviteže, katere treba krotiti z bodali, s svinčenkami, z zapori in vislicami! A da bi imeli v to vsaj nekaj navideznega povoda, so ga poiskali sami, ker bi ga drugače ne bilo. Kdor pa išče, ta najde, nas uči moder pregovor, — in takó so našli povoda tudi oni. . . .

Res je, naše ljudstvo je bilo silovito ogorčeno radi zločinov ob volitvah in je dajalo odduška svojemu srcu na razne načine, toda predaleč ni šlo! — A da je šlo včasih nekoliko dalje nego dovoljujejo nekateri skriti paragrafi našega kazenskega zakona, za to so skrbeli pravi pravcati »agents provocateurs«, ki so breztaktno in oblastno nastopali ter žalili itak že dovolj razdražene okoličane. . . . . Kaj je navadno sledilo, je znano! Redarstvo, orožništvo in vojaštvo je izvršilo »svojo dolžnost« in napolnilo vse ječe s slovenskimi in hrvaškimi uporniki, razbojniki in nasilniki. Potem so sledile tožbe in obsodbe, krute, ostre obsodbe, da se korenito iztrebi uporni duh med tem ljudstvom. . . . .

Pa še druge šibe nam je spletlo ugašujoče l. 1897. Lahi so napovedali Slovencem neizprosen bojkot. Le dva laška lista v Gorici sta petkrat na teden oznanjevala evangelij gospodarskega uničenja Slovencev v Gorici. Nekemu izvožčeku so napovedali boj edino radi tega, ker je vozil ob volitvah voditelja naše agitacije. Revež je moral spremeniti številko voza, a tudi pod novo številko so ga laški časopisi bojkotovali. »Soča« je mogla reagovati le enkrat na teden. — In ko so Lahi bojkot takorekoč že dovršili, šele potem — in to je neoporečeno dejstvo! — je začelo naše državno pravdništvo smatrati bojkot kot prestopek oziroma pregrešek po § 302 k. z. in je zamašilo usta slovenskim časopisom.

Kakó se je godilo »Soči«, to je znano! — Niti v zakonu zajamčenega hišnega prava nam niso pustili, in to na čisto navadno razžaljenje častí višjega komisarja Prinziga, ki naposled ni imel srčnosti, tožiti nas pred porotniki, kjer smo hoteli nastopiti dokaz resnice. — One hišne preiskave nam ostanejo v trajnem spominu, ker so preznačilen pojav odnošajev, v katerih nam je bilo živeti.

Ali kaj bomo dalje naštevali tuge in nevolje, ki so nas poiskale v tem letu, — saj smo jih prebili možato in ponosno ter z globokim prepričanjem, da — zmagamo vse ovire, vse sovražne spletke! In zmagujemo jih!

Slovenski živelj v tej deželi se je letos uveril bolj kot kedaj prej, da mu je iskati rešitve pred vsem — v sebi samem. »V práci (delu) a snažení jest naše spasení«, govori neka češka poslovica, in te smo se zvesto oklenili Slovenci na Goriškem. Ali je treba, da naštejemo vse uspehe v tem pogledu? Menda ne, saj smo govorili često o njih!

Naprej po tej poti, ljubi rojaki — in zmaga bo naša!

DOPISI.

Iz Gorice, 28. dec. — (Slava našim vrlim poslancem!) — Že nekaj dnij smo mestni Slovenci radovedno popraševali: Pojdejo li naši poslanci v deželni zbor ali ne? Kdor je vestno sledil vedenje merodajnih krogov nasproti našim poslancem po zadnjem njih izhodu iz deželne hiše, ni mogel biti v zadregi z odgovorom na gorenje vprašanje; njemu je moralo biti jasno, da ne. In res se je danes (28. dec.) ob 11. uri predpoldne kot blisk raznesel glas po mestu: Naši niso prišli. — Ne dvomimo, da sprejme kakor mi mestni Slovenci tudi naše slovensko ljudstvo na deželi z veseljem na znanje ta odločni korak naših vrlih poslancev. Mi jim hvaležnega srca kličemo: V tem znamenju zmagate! — Ako si je upala poulična druhal dunajska vreči celó ministerstvo, prav ne vemo, zakaj bi ne mogla odločnost zakonito izbranih zastopnikov ljudstva, ki tvori dvetretjinsko večino v deželi, priborjevati temu državi zvestemu ljudstvu postavno zajamčenih pravic! Naši laški sodeželani in merodajni krogi naj si zapomnijo, da naš boj ne neha, dokler ne dosežemo do zadnje pičice natančne jednakopravnosti na gospodarskem in političnem polju. Zaslepljenci so oni, ki mislijo, da bo večina ljudstva v deželi hlapčevala manjšini. Časi priviligovanih stanov so minoli. Odslej bode odločevalo število. Temu pripomore do popolne zmage bodoče stoletje. To je naravno, to je neizogibno. Laška gospoda in merodajne osebe naj se ne slepijo z izgovorom, da lovijo naši poslanci „slepe miši“, da so to le njih „muhe“, itd. Za našimi poslanci stoji tudi naš narod, to dokažejo — če bode treba — tudi nove volitve. Bog živi naše vrle poslance!

Mnogi goriški meščanje.

Iz Šempasa, 28. decembra. — Naši gospodarji so se jako zanimali za shod, kojega sta priredila deželni odbornik gosp. dr. H. Tuma in č. g. B. Grča dne 19. t. m. Shoda so se udeležili državni in deželni poslanec velč. g. dr. Anton Gregorčič, deželni odbornik dr. H. Tuma in deželna poslanca prof. Berbuč in župnik Grča, pa skoraj vsi gospodarji županije Šempas in nekateri sosedje.

Točno ob 3. uri je dr. H. Tuma otvoril shod, kateri si je predsednikom volil državnega poslanca velč. g. dr. Antona Gregorčiča. Predsednik je pozdravil na shod došle možake in v jedrnatih stavkih naslikal važni pomen shoda, potem pa je dal besedo č. g. Bl. Grči, da poroča o prvi točki dnevnega reda, o zavarovalnicah za govedo in o zvezi zavarovalnic.

Govornik je omenil škode, katero trpi slovenski narod, ker je predolgo pustil tujim rokam kupčijo, denarne zavode in zavarovalnice. Omenil je napredka v tem oziru v zadnjih letih, potem pa govoril o zavarovalnicah za govedo. Pojasnil nam je važnejše točke pravil in unemal živinorejce za ustanovitev zavarovalnice.

Govora ne bom obširnejše navajal, ker itak ob kratkem izvrševalni odbor dogotovi pravila, deloma pa tudi zato ne, ker bo izvrševalni odbor sedanji načrt pravil za zavarovalnice in za zvezo končno uredil še le v prihodnji seje dne 30. t. m.

Razgovora o zavarovalnicah so se udeležili mnogi gospodje. Bl. Grča in dr. Tuma sta dajala pojasnila na vprašanja.

Drugi govornik je bil dr. H. Tuma, ki je obširno govoril o zadrugah in denarnih zavodih. Posebno pa je pojašneval namen in uravnavo trgovsko-obrtne zadruge in vnemal k pristopu.

Po tem govoru se je oglasil za besedo gospod Josip Faganel, župan šempaski. Zahvalil je kot načelnik občine oba govornika za trud in koristni pouk, pa zagotovil, da bo i on deloval za prospeh zavarovalnice in trgovsko-obrtne zadruge.

Predsednik je še enkrat opozoril na važnost in korist priporočanih ustanov in zaključil shod, ki je pred razhodom vzkliknil še krepki „živio“ navzočim poslancem.

Opatjeselo, 24. dec. 1897. — Draga „Soča“. Dovoli mi, da ti iz našega sivega Krasa pišem nekaj vrstic, da svet zve, da še živimo. Vsako spanje traja le en čas. Ali, žalibog, vendarle predolgo potrebujemo, da se probudimo v narodnem in gospodarskem oziru. V teku enega meseca nas je počastilo več odlične gospode.

Prvi nas je počastil naš deželni poslanec g. dr. Tuma v družbi dveh gospodov in nam v prostorih g. A. Jelena obširno razložil namen in korist trgovsko-obrtne zadruge. Navzoče občinstvo je pazljivo poslušalo poslančev govor. Opatjeselci izrekamo srčno zahvalo za trud in požrtvovalnost gospodu poslancu, ker se on istinito neumorno trudi za blagor naroda. Da je obrtna zadruga za nas velikega pomena, to mora vsak pripoznati. Občina Opatjeselo ima za zadrugo svojega pooblaščenca, g. And. Jelena, in šteje že sedaj 70 deležev. Upamo pa, da dosežemo v kratkem število 100. Lep napredek!

Tudi gosp. profesor Simon Rutar je nas obiskal, da si ogleda naše kamnolome, a bilo je, žalibog, tako slabo vreme, da ni bilo iti izpod strehe.

Dne 12. decembra t. l. je počastil našo občino s svojim obiskom naš deželni in državni poslanec gospod dr. Anton Gregorčič v družbi dveh gospodov, in še tistega dne se je pri nas ustanovila podružnica goriškega podpornega društva. Navzoče občinstvo je pozdravilo gosp. dr. Gregorčiča s trikratnim živio. Č. g. kurat Simon Kos je otvoril zborovanje, na kar je gosp. poslanec v obširnem, jasnem govoru razložil namen podpornega društva. Izvolili smo predsednikom č. g. kurata S. Kosa, podpredsednikom g. Ivana Semoliča, lastnika kamnolomov v Dolu, tajnikom pa g. učitelja Jerneja Rajerja in še dva odbornika. Po izvolitvi odbora je g. poslanec v jedernatem govoru priporočal slogo in združenje vseh delavcev in se zahvalil za prijazni sprejem. Zbrani smo se s trikratnim: Živio dr. Gregorčič zahvalili gospodu za njegovo skrb za naš blagor. Še pozno v noč smo se pogovarjali — delodajalci in delavci — o potrebi podružnice, pevci pa so nam delali kratek čas z ubranimi narodnimi pesmimi. Zlasti g. Semolič je bil srečen, da se je tu ustanovila podružnica, ker je imel dokaj neprilik pri jednakem italijanskem društvu; on ima okoli 50 delavcev.

Opatjeselci si ustanovimo tudi katoliško bralno društvo. Osnovalni odbor je že pred 4 tedni predložil pravila, pa do sedaj še ni dobil odgovora.

Draga „Soča“. Ne misli, da nam tukaj le rožice cvetó. Imamo tudi nekaj nasprotnikov teh društev, pa k sreči jih ni veliko. Ti zviti tiči z debelimi brkami gledajo le na svojo korist in si pri zaslepljeni mladini drugih svojo žepe polnijo. Sploh pa jih dobro poznamo in ogibali se jih bodemo in je prezirali.

Vprašati moramo pri tej priliki sl. županstvo, ali je slavnoistemu znano, da celó mlečnozoba mladina v sicer drugim znanih gostilnah čez postavne ure igra? Županstvo ima redarja; kaj ta dela?

Omeniti mi je še, da imamo Opatjeselci 6 izdelovalnic bičev in da na leto naredimo 3500—4000 bičev, zaslužek od vsakega biča znaša 6 kr. Razprodajajo se večinoma na Češko, Moravsko in tudi v Prusije. —

Naši kamnolomi so izvrstni. Opatjeselski kamen je vstrajnejši od nabrežinskega in obdrži svojo lepo barvo, bodisi zunaj ali znotraj. Škoda, da se je tako pozno začel pri nas kamen lomiti, da svet še ne pozna lastnostij in dobrote našega kamna. Največji kamnolom ima gosp. Semolič, ima tudi 2 izdelovalnici na čisto, jedno v kamnolomu, drugo pa v Ronkah. V Ronkah izdelujejo kamen Italijani. Prosimo gospoda Semolča, da združi obe izdelovalnici tukaj v Opatjemselu, da bi imeli naši zaslužek, ker nas zavidajo Italijani in nam našo obrt, kjer le morejo, izpodrivajo. Saj imamo dovolj domačih spretnih ljudij, ki bi tudi radi kaj zaslužili. Dajmo domačinu zaslužek, in ne polnimo drugih žepov, ko imamo naše le — prazne. Složimo se!

Iz Tolmina. — (Raznoterosti). — Ženska in moška podružnica sv. Cirila in Metoda ste imeli obćni zbor, pri kojem sta bili izvoljeni načelništvi ter se je sklenilo, oživiti podružnici z rednejšim plačevanjem,

---

Podlistek.

Štirnajst dnij na Balkanu.

(Potopisne črtice.)

Svaki brat je mio,
Ma koje vjere bio!

VIII. Iz Mostarja v Sarajevo*).

(Dalje.)

Po nekaterih prekrasnih dneh v slikovitem središču kršne Hercegovine je bilo treba odpotovati proti Sarajevu, glavnemu mestu bosenskemu. In odpotovala sva — Šved in jaz — z vlakom okoli 7. ure zjutraj.

Od Mostarja do Sarajeva prevozi železnica 135 km. Navadno vozi en sam mešanec na dan: potrebuje pa 9 ur. Prenagla vožnja torej to nikakor ni! — Toda reči moram, da bi bila za vsakega popotnika velika škoda, ako bi prevozil to pot s hitrostjo naših magličev, kajti tako bogate proge na menjajoči se slikovitosti ni kmalu najti.

Za Mostarjem se razširi divno obdelana dolina; tam ob robu pa se dviga v zrak strmi Velež (1897 m.).

Pri 54 km. prisopiha vlak na postajo Vojno. Tu se dolina zopet zóži, železnica drdrá tik Neretve, a kmalu pride v veličastni, često divje romantiški nekaki — Neretva-Défilé. Ta pričenja pri postaji Raškagora (69 km.) in se raztega do Jablanice v daljavi kakih 30 km. V silno ozki dolini tekó tu vzporedno: Neretva, železnica in cesta. Vsak hip opazi naše okó tu nekaj novega, nekaj veličastno, divje romantiškega. Zares, divna vožnja to! Nad železnico visé velikanske pečine, pod njo zijajo strašni prepadi, Neretva pa šumi svojo pot dalje v samih divnih slapovih. Potok Crno Vrelo pada prav pod nami v Neretvo kakor hrumeč hudournik.... Pri 72. km. postoji vlak na postaji Drežnica**). (malo prej prevozi potok Drežanka). Dolina je še vedno prav ozka, gore pa višje; veliko je predorov ali tunelov. — Pri 78. km. je postaja Grabovica***). Železnica prestopi v 3 km. dolg silno ozek prehod; na obeh straneh se navpično dvigajo pečine do 600 m. višine. Vsako ped ceste ali železnice so morali tu odtrgati sivim pečinam s smodnikom in dinamitom; torej silno dragoceno delo! — V poletnih dneh ob hudem dežju naraste tu voda v enem dnevu za 15 m. nad navadni tek. — Tikoma pod cesto izvira ogromen potok Praporac, ki pada enako mogočnemu slapu v Neretvo. Ko zapusti železnica večji tunel, se dolina razširi; po velikih ovinkih, potem skozi dolg predor in naposled čez vijadukt s petimi loki prevozi dolino Glogošnico. (Na desni je videti najvišji hrib Lupoglav, 2102 m. (enakega imena je vas v gornji Istri ob železnici). Vlak drdrá dalje skozi predor in potem čez jako umetno sestavljen železen most na desni breg Neretve, kjer doseže pri 92 km. postajo — Jablanica.

Jablanica je postala znamenita šele po okupaciji. Prvotno je bilo tu le nekoliko hiš, h katerim so prišle še: kolodvor, hotel Jablanica (19 elegantnih sob od 1 gld. više), orožniška postaja in na nizkem griču obsežna vojašnica s pošto in brzojavno postajo. Jablanica si je pridobila tudi glas ugodnega bivališča za spomlad in jesen.

Pri 99. km. dospé vlak na postajo Rama. Dolina je tu že širša in prijaznejša. — 10 km. dalje je postaja Ostrožac; vas enakega imena leži ob izlivu Nerelvice v Neretvo. Tu je posebno veliko plemiških grobov iz srednjega veka.

Za postojanko Lisičić pri 122. km. je postaja Konjica; na kolodvoru je restavracija, pošta in brzojav. Mestece leži v kotlinici med visokimi gorami na obeh bregovih Neretve; šteje okoli 1600 preb., ki so po večini mohamedanci. Oba bregova in mesto spaja lep kamenit most. Kristijani pripovedujejo, da most je bil dozidan pod kraljem Hvalimirjem (koncem VII. stoletja). Ali Turki pravijo, da ga je sezidal veliki vezir Ahmed Sokolović (iz bosenske plemske rodbine), l. 1093. po Hedžri ali l. 1715. po r. K., kar je vsakakor verjetneje. — V lepem in obširnem konaku so razni uradi. — V srednjem veku je bila Konjica znamenito obmejno mesto med kraljevino Bosno in vojvodino Hlum (Holm, pozneje Hercegovina). Tu je bil zbran l. 1446. deželni zbor, ki je ostro nastopil proti Bogomilom (verska sekta), katerih se je bilo izselilo do 140.000 iz Bosne pod oblast hercegovskih vojvod, ki so ž njimi milejše postopali.

Od Konjice naprej nam izgine Neretva izpred očij, in železnica prestopi v ozko Trešniško dolino. Na levem bregu Trešnice pri 127 km. je prva postaja še više v klancu — Podorožac. Skoraj 1 km. poprej se je začela namreč železna cesta jakó vzdigovati; železnica se dviga pomočjo zobčastih koles do 60‰. Okna morajo biti zaradi dima vedno zaprta, ker vsak hip je ozek predor. Vsekakor je tu vožnja zanimivejša nego čez naš Semmering. — Pri 131 km. je postaja Brdjani. Od tu je diven pogled na že minolo pot in na mogočne vršace pred nami in ob straneh. — Zopet predori, mogočni železni mostovi, vijadukti, počasi se dviga vlak, in našim očem se kažejo vsak hip drugačne oblike divjeromantiške slikovitosti. — Pri 135 km. je postaja Bradina. Od tu pričenja gornji tok Trešanice. Mogočni gozdi in velike žage ob Trešanici pričajo, da je tu živahna obrt in trgovina z lesom. (Tudi tu so se že zaježili — Lahi!).

Polagoma se bliža vlak najvišji točki, kjer je razvodje med Adrijo in Črnim morjem. Ko prevozi namreč 658 m. dolgi predor, dospé 876 m. visoko na postajo Ivan pri 139 km. daljave (od Metkovićev). V postajinem poslopju je restavracija in imajo tudi sobe za hribolazce. Od tu začne železnica padati proti Sarajevu. — Pri 143. km. je postaja Rasteljica in je tu konec 15.155 m. dolge zobčaste železnice (Zahnradbahn). 5 km. pozneje je postaja Tarčin, pri 154. km. pa Pazarić in 6 km. potem Hadžići, kjer je velikanska parna žaga, od katere vozi posebna valeča železnica (Rollbahn) v erarske gozde.

Pri 168. km. je postaja Blažuj. Tu je zapadni rob šarajevske ravani in se pričnó kazati prvi znaki, da se bližamo velikemu — modernemu mestu. Na desni štrli v zrak 1248 m. visoki Igman, izpod katerega vré na dan — Bosna, po kateri je dobila dežela svoje ime. — Na levi strani vidimo star turški most na 5 lokov čez Žujevino. Tu dospé železnica v pravo Bosensko ravnino; pri mostu čez Bosno doseže železnica najnižjo točko nad morjem, in sicer, — 494 m. Od tu se začne zopet po malo dvigati in pride pri 172 km. v sloveče Ilidže, znano že Rimljanom vsled svojih zdravilnih žveplenih toplic. (O tem slovečem kopališču kaj več o priliki). — Spredaj na desni se nam pokaže zobčasti hrbet Trebevića, pod njim pa že nekaj minaretov turških džamij in nekaj više stoječih hiš glavnega mesta — Sarajeva. Železnica prestopi še rečici Dobrinje in Miljačko, ustavi se morda tudi pri postojanki Alipašin most — in pri 178 km. je konec prezanimive vožnje na sarajevskem kolodvoru.

* * *

IX. V Sarajevu.

Kolodvor je precej oddaljen iz središča mesta. Obsežen je jako v vsakem pogledu.

---

*) Ker ne bom imel zanaprej prostora v podlistku, moram stisniti svoje črtice o tem potovanju in končati jih. O Sarajevu samem bom pisal morda v krajših odstavkih pod posebnimi naslovi.

**) Drežnica je tudi pri Kobaridu na Goriškem.

***) Na goriškem Krasu imamo Gabrovico. — A. G.

napravo veselice v prid „Šolskemu domu“ v Gorici (Živio! Ured.) in božičnico v prid ubogi šol. mladini v Tolminu. Znani domorodni nabiralki ste tudi letos nabrali prilično 150 gld., nakupili za ta denar obuvala, obleke, spekli peciva ter napravili krasno božično drevesce, ter slovesno obdarovali 22. decembra ubogo šol. mladino. Otroci in šol. vodja so se blagim gospem in vsem darovalcem sploh zahvalili, kar zasluži, da se tudi izreče javno vsem v imenu šol. mladine topla zahvala.

Nameravano veselice v prid „Šol. domu“ v Gorici ni mogoče še prirediti radi pomanjkanja pevskih močij. Ta veselica s tombolo se napravi kasneje.

„Olepševalno društvo“ je letos mnogo storilo; tudi pozarna straža je začela vrlo dobro delati.

Tolminsko županstvo je sklenilo v svoji starešinstveni seji 21. decembra izjavo proti nemškim obstrukcijonistom in izrekel priznanje večini ter simpatije slovanski vzajemnosti v državnem zboru in v Avstriji sploh. (Slava! Ured.)

„Sadjarsko društvo“ bi rado vsled sklepa raztegnilo svoje delovanje tudi na trtorejo, a primanjkuje denarnih sredstev.

* * *

Iz Tolmina smo prejeli iz druge roke tudi to-le „zahvalo“. Podpisani krajni šolski svet in šolsko vodstvo si štejeta v prijetno dolžnost, izreči tem potom najtoplejšo zahvalo v imenu obdarovane šolske mladine slavnemu odboru ženske podružnice sv. Cirila in Metoda oziroma blagorodnima gg. I. D. in B. T., kateri sta nabirali in priredili tako lepo in krasno Božičnico dne 22. t. m. v prid revni šolski mladini. Pa tudi iskrena zahvala vsem častitim gg. darovalkam in darovalcem, kateri so pripomogli bodisi v denarju ali s pecivom, da se je moglo obdariti 45 ubožnih šol. otrok z obuvalom in obleko, — s kolači pa vso šolsko mladino — 400 na številu. Bog plati!

Krajni šolski svet in šolsko vodstvo
v Tolminu, dne 26. dec. 1897.
Predsednik in voditelj:
I. Širca.

Iz Lošinja Malega, 27. dec. (Raznoterosti.) — Državno pravdništvo mi je torej zaplenilo v zadnjem dopisu onih 13 vrstic, ki so govorile o narodnostnih razmerah v Lošinju. Meni se ni zdelo, da sem napisal kaj takega, kar bi moglo dati povod opravičeni zaplembi. Gospod državni pravdnik Vidulich je sam rodom iz Lošinja; ako hoče in more biti nepristranski mož, mi prizná, da sem pisal resnico. Dà, škandalozno je vse, kar se tu ruje proti našemu narodu: Uprav zločinski se tu uničuje hrvaški živelj! Od te trditve ne odstopim niti za las! Prav bi bilo, ako bi kdo veljavnih mož opozoril na tako početje dosedanjih mogotcev — novega cesarskega namestnika!

Prava nesreča za naš narod v tem okraju je prosluli okrajni glavar Zuech, kar naj bi se bralo — Cvek. Prebivalstvo je po ogromni večini naše, ali ta glavar se obnaša takó, kakor da so tukaj sami Italijani. O kaki pravičnosti do Hrvatov ni govora! — Ali naj se zgubljam v podrobnosti? Čemu neki?! Čitatelji naj si mislijo sami, kakó se more goditi našemu prekrotkemu ljudstvu pod takim človekom!

Ljudstvo tu danes še vse umeje hrvaški! Moliti menda sploh ne znajo drugače nego po naše. V cerkah se le hrvaški moli in tudi propovreduje. — Tudi v službi božji se je ohranil precej velik del slovanske liturgije. Takó n. pr. sem slišal na Božič in na Štefanovo v veliki cerkvi pri svečani sv. maši, da je pel dijakon „berilo“ in „evangelij“ v hrvaškem jeziku (ščavetu). — Tudi „oklici“ so bili prečitani le v hrvaškem jeziku. Ali čujte čudo: šole ni niti ene hrvaške. Jaz kratko nikar ne morem umeti, kakó je mogoče, da okrajni in deželni šolski svet še nista poskrbela, da bi se odprla tu vsaj dvorazredna hrvaška ljudska šola! — Tudi otroški vrtec bi bil tu zelo potreben! Noch ist Polen nicht verloren!

V sosednjem Lošinju Velikem (Veleselo) so dobili Hrvatje občinske vajeti v roke, ali o hrvaški šoli ni še nič slišati! Občinski zastop je pač prvi poklican, da se ogласi. — Pač pa je ondi hrvaško zabavišče na stroške nadvojvode Štefana, ki je menda edini med visoko gospodo, da ima pojem o tem, kakó bi se moralo vladati v Istri. On vidi, kolike krivice se godé našemu ljudstvu, a ne more pomagati! Svoječasno se je javno začudil, da v Lošinju Malem ni hrvaške šole! Slava takemu Habsburžanu!

Tujcev je zdaj nekoliko več tukaj. Največ je Nemcev, pa tudi nekaj Madjarjev. Vreme je jako ugodno; vedno je okoli 5° C. topleje nego v Gorici. Kedar je solnce, tedaj je še pregorko, da ni lahko mirno sedeti na solncu. — Le škoda, da pihajo tu več ali manj vedno razni vetrovi. — Zveza po morju s Trstom, Puljem, Reko in Dalmacijo je jako ugodna; najmanj 10 parnikov prihaja od severja proti jugu in toliko narobe.

Prejšnji teden je tu utonil štirileten otrok. Zdrsnil je na Rivi v morje, kjer je ležal na dnu kake štiri ure, predno so ga zapazili. Bil je seveda mrtev.

„Čitaonica“ je priredila 19. t. m. in na Štefnovo — tombolo, ki se je vedno izvršila prav živalno. Rodoljubi, ki se trudijo za vzdrževanje Čitaonice, naj bi prevzeli tudi skrb za ustanovitev — otroškega vrtca. Čitaonica sama ne reši Hrvatstva v Lošinju! Še je čas, da se zamude popravijo! Le na delo, bratje Hrvatje!

Vladin sistem je pripravil to mesto že takó daleč, da so i tu že popisani razni zidovi s „Porchi Croati! Fogo ai Croati! W. Istria italiana!“ — Da je hotela vlada biti pravična, bi ne evelo tu renegatstvo, ki potem takó srdito pljuje v — domačo skledo.

G—k.

Domače in razne novice.

Imenovanje knezonadškofa goriškega. — Včerajšnji uradni list je prinesel cesarski edlok, s katerim je bil imenovan goriskim knezonadškofom prevzv. gospod Jakob dr. Missia, knezoškof ljubljanski.

Smrtna kosa. — Rodoljubno Mozetičevo rodbino v Solkanu je zadela zopet težka rodbinska nesreča. V sredo zjutraj še živ in zdrav g. Henrik Mozetič, najmlajši brat, je ob 11. uri predpoldne nagloma umrl. — Naše sožalje rodoljubni rodbini! — Pogreb danes ob 3. uri popoldne.

Cesarski namestnik grof Goëss prevzame šele danes svoj novi urad v Trstu. V petek, slab začetek? Mi mu voščimo srečen začetek in časten svršetek! — Sodili ga bodemo po delih. — Svetujemo mu pa le ono: Pazi naj na svoje svetovalce in informatorje! Lahko mogoče je, da ga bodo skušali slepariti z lažmi in obrekovanji. Ako jim pojde na led, bo slabo za vse, zanj tudi! — Razmere v deželi se razdivjane, a ustvarila jih je deželna vlada sama! Popraviti stare grehe, to ni lahka reč, a prva mora biti naloga novemu namestniku.

Šolski nadzornik. C. kr. okrajnim šolskim nadzornikom za Tolminsko je bil imenovan vadnični učitelj v Gorici g. Valentin Kumar. — Gospod novi nadzornik je strokovnjak in vseskozi vesten in natančen mož. Učiteljstvu in šolstvu na Tolminskem moremo le častitati na tem imenovanju. — Želeti bi bilo le, da bi ta gospod dolgo vstrajal na svojem mestu in da bi ne bil le „Platzhalter“ za nekega Benjaminčka, ki se gospodu vitezu ne zdi še povsem goden za takó odlično službo. — Ali ne, g. vitez?

Volilni shod je sklical državni poslanec dr. Gregorčič v gorisko Čitalnico za nedeljo 2. januarja ob 10½ uri predpoludne. Na dnevnem redu bo razgovor o političnih razmerah v deželi in državi. Volilci se uljudno vabijo, da se udeležijo shoda v obilnem številu.

Deželni zbor goriški. — Otvoritvena seja je bila naznanjena na torek 28. t. m. ob 11. predp., ali ni je bilo, ker slovenski poslanci niso prišli. Slovenski klub je izjavil soglasno, da ostaja pri izjavi 3. februarja t. l., t. j. „da se ne more udeleževati sej deželnega zbora, dokler se jim ne dá poroštva, da se resno misli na preustrojitev deželnih razmer“. Ker ta glas slovenskega naroda po njegovih zastopnikih se ni uvaževal na merodajnih mestih, ker so se razmere v deželi od zadnjič še poslabšale v mnogoterem oziru, zategadel slovenskim poslancem ni preostalo drugega, nego da so ostali pri svoji izjavi, s katero so februarja zapustili deželni zbor!

In poslanci so modro storili, da niso šli v deželni zbor edino lepim očem Njegove Vzvišenosti grofa Franca Coroninija na ljubo! Kaj nam mari za neljubo zadrego, v kateri se nahaja? Kakoršno politiko je sejal, take sadove uživa na svoja stara leta!

Zares, čas je, da se deželni zbor dvigne do časti, katere je vreden! Ali ni to smešno, da deželni zbor naj bi bil nekaj takega: Deželni poslanci pridejo vsáko leto k 5 — 6 sejicam, trajajočim od četrt do ene urice, prečitajo poročila o raznih zalogih, sestavljena že prej v deželnem uradu od uradnikov, razdeli se 10.000 gld. za ceste, par tisoč podpor potrebnim in nepotrebnim dijakom ter učencem košarske šole v Marijanu, in če gre prav po sreči, se dovoli še 20 ali 50 gld. kaki od gladu gineči učiteljski udovi — zaklíče se še „živio“ presvellemu cesarju — in z Bogom svet!

To naj bodi še vedno deželni zbor goriški?! Za Boga, ali ni istega grofa F. C. nič sram: predsedovati taki karikaturi deželnih zborov?

Cestne in dijaške podpore bi deželni zbor prav lahko celó kar prepustil deželnemu odboru in le načelno spregel v ordinarijum primerno svoto, sam pa naj bi se bavil z važnišimi vprašanji, ki so najne rešitve potrebna in ki spadajo v delokrog deželnega zbora!

Dr. Pajer se je bil lani naredil neumnega in je vprašal, kaj naj bi prav za prav delal deželni zbor, oziroma zahtevani administrativni odsek. Gosp. dr. Tuma mu je takoj naštel cel „Speisezettel“, da ga je imel isti dr. P. poln želodec, kakor je menda sam povedal, in ki mu je kar „sapo zaprl“. — Lahem, zdi se, ni ljubo, da bi se v deželnem zboru sploh kaj delalo, ker bi to prišlo — tudi Slovencem v korist. Oni si pomagajo po svojih pokroviteljih drugače, „ščave“ pa naj pozoblje vrag, ako jih mara.

Končno še besedica našim cestnim odborom in onim visokošolcem, ki čakajo kakih podpor!

Cestni odbori so pa navadi dobivali kakih 5000 gld. deželnih podpor. — Za Boga, ali je to vse, kar naj pričakujemo od deželnega zbora?! Kaj smo na boljem, ako dobimo po eni strani 5000 gld., imamo drugod pa 30.000 in več škode? Proč s takim postopanjem! V deželi naj se začne v resnici kaj delati in ne slepiti ljudij s par tisočaki!

Dijaške podpore so premalenkostnega pomena, da bi te kaj uplivale na — politiko. Sicer pa z onim stotakom, kateri kdo dobi, takó ni nič pomagano! Oni denarji se zgubé navadno brez prave koristi! — Potrebnim dijakom in visokošolcem naj se zares pomaga, ali pa nič! — In dežela lahko stori, ako hoče, brez posebnih žrtev na ramena davkoplačevalcem!

Toliko za danes! Morda se še povrnemo k temu vprašanju.

Dostavljamo še, da 28. t. m. je bila vsejedno slovesna sv. maša v stolni cerkvi, katere so se udeležili: deželni glavar, vladin zastopnik vitez Bosizio, poslanci: Dottori, Mighetti, Panigai, Valentinis, Verzegnassi, Venuti. — Ob 11·05 predp. so navzoči v deželni dvorani vsi laški poslanci in vladni zastopnik.

Deželni glavar je izustil govor, o kateremu bi bilo najbolje, da ni prišel iz njegovih ust. Njegova Vzvišenost je privlekla v to borbo prejasno osebo — vladarjevo, češ: deželni zbor ne more dostojno proslaviti 50-letnice njegovega vladarja, a vzrok so — slovenski poslanci. Z vsklikom „Evviva“ na Njegovo Veličanstvo je bila sklenjena — — neotvorjena prva seja. Kdaj bo druga seja, je še dejal, naznani gg. poslancem na dom.

Kar se tiče 50-letnice, Slovenci ne zaostanemo za Lahi, o tem naj bo g. grof C. le uverjen. Leta 1848., 1859. in 1866. so dovoljne priče, kakó znamo biti Slovenci lojalni in kakó — Lahi. No, Lahom se plačuje njihova „lojalnost“ z vse drugačno mero nego Slovencem za vse usluge, katere so doslej že naredili Avstriji. Kaj nas uči ta zgodovina, čutimo predobro, toda od gospoda grofa Franca Coroninija ne potrebujemo prav nikakega ponka, če tudi je deželni glavar goriški in župan šempeterski. — Drugič naj gospod deželni glavar r je opravi dolžne formalnosti, vsa nagajiva strankarska zbadanja pa naj opusti, ker so razmere itak že dovolj napete in ni prav nič treba, da bi še on pihal v ogenj, ki že dovolj gori.

Nočejo biti pravični! — Našim čitateljem sta znani obe prezanimivi odsodbi „Sočinega“ urednika pred kazenskim sednikom na preturi, g. svetoval. tajnikom Covacigem, prvič na 10 gld. globe ali dva dni zapora, drugič pa že na 50 gld. globe ali 10 dnij zapora vsled tožb glasovitega mladiča Schlunderja v Kobaridu in še bolj slavnega višjega komisarja Prinziga v Gorici. — Obe obravnavi sta se vršili izključno v slovenskem jeziku; tudi državni pravdnik je govoril slovenski, kar je pač naravno!

Toda čujte — in strmite!

Včeraj smo prejeli od svojega zagovornika g. dr. Frankota obe razsodbi (pod st. 1363 in 1444), ker sta bili njemu vročeni — toda spisani od prve do zadnje črke v **laškem jeziku.**

Mi smo sploh znani dosledni in vstrajni bojevniki za slovensko uradovanje; v tem pogledu imamo za seboj že nebrojno utokov in protestov do vseh možnih instanc in smo tudi vedno prodrli, — in zdaj zopet laške razsodbe — **nam!** Da, ako se takó dogaja **nam,** ko je vendar gotovo, da vzrojimo proti takó nečuvenemu izzivanju našega narodnega čuta in poštenja, kakó moremo pričakovati, da bi se godilo pravičneje drugim krotkim slovenskim ovčicam, ki vse potrpežljivo vsprejemajo in se ne upajo, nastopiti proti razmeram na preturi takó, kakor edno zaslužijo?!

Kazenski sodnik Covacig zna slovenski, saj bi moral biti Slovenec, ako bi bilo po božji in človeški postavi, toda on kratko ni malo noče nič slišati o slovenskih razsodbah. Mogočnega, prav sodniški nezavisnega se mož čuti na vse strani, češ: Mi son giudice! Jaz imam soditi in sodim po svoje, brigajo me vsi utoki in razsodbe višjih instanc! Prav! Toda tudi sodnik pri vsej svoji nezavisnosti je dolžan, vršiti zakone! In kdor živi na slovenskih tleh ter služi svoj dobri beli kruhek med Slovenci, je dolžan, služiti potrebam naroda! Na kaj takega seveda gosp. Covacig ne misli! On noče biti pravičen Slovencem, pa je konec besedij! Toda zdaj pride vrsta na nas Slovence in porečemo: Mi nočemo takega sodnika na svojih tleh! Pošljite ga med Lahe!

Sicer je goriška pretura nekaj posebnega v našem sodstvu! Sodni okraj je po veliki večini slovenski. Na preturi se največ slovenski obravnuje, a razsodbe — vse laške! Kakó je prišlo do teh razmer! Čujte, pa zopet strmite!

Za voditelja preture je določen svetnik Gironcoli — Goričan; prej omenjeni svetov. tajnik Covacig — je tudi Goričan; svetov. tajnik Ciani — Goričan; svetov. tajnik Bartolomei — zopet Goričan; in pristav Sbisà — tudi Goričan. Drugih uradnikov ni! Tu se je torej zbrala lepa družba samih Goričanov, ki so zlezli skupaj pod streho preture iz jedinega razloga, ker želé sprovesti svoje dragceno življenje v Gorici, takó rekoč za domačo pečjo v okriilju svojih mamic in očkov in stričkov in kar je še takih „ičkov“. Umejemo, da želi vsakdo kar največ mogoče prijetnega življenja, toda tega ne moremo umeti, kakó pridemo mi Slovenci do tega, da se vrši vse to na naš račun?! Kakó pridemo do tega, da smo izročeni Slovenci v oblast takim sodnikom, ki bodisi nočejo ali pa ne morejo biti nam Slovencem pravični? Kakó pridemo mi do tega, da moramo mi Slovenci sprejemati laške razsodbe, ko sodniki nočejo ali pa ne morejo pisati slovenskih? Ali so sodniki zaradi ljudstva tu ali morda je ljudstvo radi teh gospodov sodnikov, da morejo v Gorici „peljati“ svoje lepo življenje?!

Dr. Tuma, ki je uradoval slovenski, je odstopil; in edini drugi uradnik, ki je bil Slovencem pravičen, grof Coronini, je tudi odšel s preture. — a zdaj ni tam niti enega sodnika za naše slovenske ljudstvo!

Zakaj je pa pri okrožnem sodišču že precej lep red, da se Slovenci ne moremo več veliko pritoževati? — Edini svetov. tajnik Musina — zopet Goričan, o jerum! — je grozna cokla slov. uradovanja. Mož se ni naučil slov. jezika, pa hoče v Gorici služiti beli kruhek; ker drugače ne zna, mora pisati vse zapisnike — laški, na kar sledé potem od državnega pravdništva laške obtožnice!

Takó ne pojde dalje, gospoda slavna! Hočete mir v deželi? Prav! Ali miru ne naredite s tem, da nam plenite liste, da nam mašite usta, da nas morda tožarite in preganjate, marveč edino sredstvo je to-le: Pravični bodite! Hočete služiti med Slovenci, — učite se našemu jeziku in — rečemo zopet — pravični bodite!

Gospoda državnega pravdnika pa opozorimo, naj le zapleni tudi ta članek, a potem naj sporoči na višje mesto, zakaj je moral zamašiti usta tej — hudobni „Soči“. Bomo videli, komu dajo prav, njemu ali — „Soči“. (S tem seveda ne mislimo tiskovnega sodišča v Gorici!)

Umeje se, da pošljemo prej označeni razsodbi na Dunaj v dokaz, kakošna pravica vlada v tej deželi nasproti ogromni slovenski večini.

Silvestrovo zabavo priredi, kakor običajno tudi letos goriška slov. Čitalnica, nocoj ob 9. uri. Peli se bodo razni možki in mešani zbori — vmes bode igra „V spanji“ potem tombola in o polnoči navadno novoletno voščilo.

Vstop je dovoljen društvenikom in povabljenim gostom. Torej na veselo svidenje nocoj!

Časnikarska hijena. — Tržaški „Piccolo“ plačuje v našem mestu dopisnika, ki mora biti prava zver v človeški podobi. Kakor lačni volk postopa po mestu ter stika po vestéh in — lažéh, — katere prodaja potem „Piccolu“ za drag denar, da si z njim pase svoj nenasitni želodec. — Znano je, da je mons. Košuta zadel mrtvoud in da visi blagi gospod med življenjem in smrtjo. Kar je v mestu poštenih ljudij, obžalujejo to nezgodo. Mons. Košuta je nameč obče priljubljen zaradi svojega miroljubnega in uljudnega vedenja, ki je kazalo, da je mož prost vsake strasti, tudi narodne. Ogibal se je vedno odločnih narodnih društev ter se teloval le pri slov. posojilnici, vedoč, da pomaga s tem ubogemu ljudstvu. To pa je v očeh „Piccolovega“ dopisnika že dovolj, da razkrivava nesrečnega monsignora kot panslavista. Ali more biti podlejšega bitja kot je ta časnikarska hijena?!

Deželni davki za leto 1898. — Začasno pobiranje deželnih davkov za leto 1898. je po predlogu deželnega odbora potrjeno z Najvišim ukrepom z dne 29. t. m. — Ti davki so: a) doklada po 10% na skupno svoto vse državne zemljarine. b) doklada po 12% na skupno svoto državne najmarine, hišarine. c) doklada po 15% na obrtarino in dohodarino izvzemši osebno dohodarino. d) doklada po 20% na užitnino mesa, vina in mošta. e) davščine 50% kr. od vsakega hektolitra, na drobno potočenega piva, in f) davščina 18 kr. od vsacega litra na drobno potočenih žganjin, navedenih v I. členu, B. II. točka postave 18. maja 1875 (drž. zak. štev. 84) in 10 kr. od vsacega litra na drobno potočenih žganjin omenjenih v 2. točki postavnega člena.

Telefon na kolodvoru. — Prvega prosinca 1898. se odpre na tukajšnji železniški postaji telefon, ki bo vezal to postajo z mestom. Naročniki na telefon ga zamorejo rabiti v nujnih železniških zadevah.

Goriška ženska podružnica sv. Cirila in Metoda je priredila dne 11. decembra 1897. koncert z živimi podobami iz povesti: „Miklova Zala“. Čisti dohodek te veselice se je izročil „Šolskemu domu“.

Pri veselici se je prejelo	331 gld.	54 kr.
Stroškov je bilo	115 „	81 „
Čisti preostanek	215 gld.	73 kr.

Od čistega preostanka se je izročilo odboru za „Šolski dom“ 200 gld. Ostalih 15 gld. 73 kr. se je porabilo pri nakupovanju božičnih darov za uboge slovenske otroke.

Na splošno željo, se ponovi omenjeni koncert goriške ženske podružnice sv. Cirila in Metoda sredi meseca januvarja 1898. Dohodki tega koncerta se obrnejo v korist „Sloginim“ zavodom v Gorici.

Vidi se takoj, da smo dospeli v mesto velikega pomena in prometnega razvitka. — Pred kolodvorom je vedno obilo kočij, omnibusa dveh glavnih hotelov („Europa“ in „Grand Hôtel“) ter je zveza električkega tramvaja do mestne postaje pred tobačno tovarno. — Ako bi imel komu kaj svetovati, kje naj se ustavi, bi mu priporočal hotel „Europa“, ki je sicer prve vrste, ali ne predrag po naših pojmih, in je sredi mesta. (Sobe za eno osebo od 1 gld. do gld. 1·50 s postrežbo. Električka razsvečava. Poleg jako dobre restavracije je tudi najlepša kavarna sarajevska).

Sarajevo je glavno mesto obeh okupovanih dežel. Šteje danes okoli 35.000 prebivalcev in je v prehodni dobi iz orijentalske polupreteklosti v mesto modernega evropskega lica. — Mesto leži 540 m. nad morjem na obeh bregovih precej velikega potoka Miljačka (četrtina na levem in tri četrtine na desnem bregu), ki je skozi mesto jako lepó uravnana. Čez Miljačko drži devet mostov in prehodov, med temi so trije stari in kameniti iz turške dobe. — Sarajevo leži ob vznožju precej visokih gora, med temi štrli Trebević 1630 m. visoko v nebó. Desni del mesta leži le v manjšem obsegu v ravnini ob Miljački, večji del pa je zidan amfiteatralski (zlasti Gorica — čudno, da ni tudi tu kake Norizie, kakor šumi v glavah naših lahončkov! — Bjelava, Kovači, Grad itd.

Kar je mesta v ravani, je po večini že modernizovano; male in srednje turške hiše so se umaknile novodobnim velikim stavbam, izginili so prejšnji vrti, pa tudi dvorišča in celó turška pokopališča. Tu prebivajo skoro brez izjeme kristijani ali tudi španski židje, katerih je v Sarajevu precej veliko. (Dasi so v Bosni že nad 300 let — došli so l. 1576. — vendar so ohranili svoje prvotne španske navade in običaje takó natančno, da se ločijo po njih tudi od ostalih sovercev).

Naj omenim le nekatere velikih stavb, javnih ali zasebnih.

Na desni za mestnim kolodvorom — vlaki se ustavljajo kar na sredi ulice — je erarska tobačna tovarna. Tu dela na stotine domačih deklic. Vsi prostori so zidani po novodobnih zahtevah.

Malo dalje proti mestu je ravnateljstvo bosenskih železnic, nasproti vojaška bolnišnica.

(Nekoliko bolj zadaj v vznožju Gorice je prostorna vojaška bolnica za bojne čase. (Lagerspital). Od tu je krasen razgled na mesto). — Prestopivši potok Koševo zagledamo med mogočnimi lipami Ali-Pašino džamijo, popravljeno šele pred par leti. (To džamijo imajo mohamedanci v velikih číslih. Tu so se Turki, ob naskoku na Sarajevo 19. avgusta l. 1878., dolgo časa pogumno upirali prodiranju naše vojske). — Nekoliko dalje na desni je veliko dvonadstropno poslopje — deželne vlade, zidano v renesančnem slogu. Posebno krasno je vhodišče z mogočnimi, lepó izvedenimi stopnicami. Blizu zraven je v velikem obsegu urejena deželna tiskarna. — Nasproti je bilo v prejšnjih časih mohamedansko pokopališče, to je danes lep park.

Nekoliko naprej od vladinega poslopja je — elektrarna, ki preskrbuje vse mesto z električko razsvečavo. Tudi tramvaj dobiva od tu svojo gonilno moč. — Celó džamije, pravoslavna in katoliška cerkev so električki razsvetljene. Sarajevo se more v tem pogledu meriti z vsakim drugim evropskim mestom.

Najbolj prometna ulica je Franje Josipa. Tu nam pade v oči posebno vojaški kazino in pred njim krasen park (poprej mohamedansko pokopališče; Turki so se silno upirali tej premembi, celó k cesarju so bajé poslali posebno deputacijo. Naravno!)

Tam blizu je dalje mogočno šolsko poslopje, v katerem je višja gimnazija in učiteljišče. (V Sarajevu je veliko najrazličnih šol za vse potrebe, tudi trgovskih in obrtnih za oba spola, a malone vsaka je umeščena v modernih poslopjih. V tem pogledu je Sarajevo lahko za vzgled vsem drugim večjim mestom. Napredek v šolstvu za vse možne potrebe in svrhe je na neverjetno visoki stopinji).

Nekoliko dalje na levi je prekrasna pravoslavna cerkev; poleg mogočnega stebrovja nam udari takoj v oči predragocen ikonostas.

Katoliška prvostolna cerkev je više na levi v Ferhadija ulici. Cerkev z obema zvonikoma je iz rezanega kamena, zidana v prvotnem gotskem slogu. Zvonika končata nad zvonovi v mogočni štirivoglati piramidi. Bobneči zvonovi so iz Samassove livarne v Ljubljani in dar — Slovencev katoliškim bratom v Sarajevu.

Na levi strani katol. cerkve je poslopje pokojninskega zaloga deželnih uradnikov. Tu sta umeščena med drugim tudi pošta in — deželni muzej. Ondi v drugem nadstropju je tudi uredništvo „Nade“ — in urad dvornega svetnika g. Kosta Hörmanna, urednika „Nade“ in „Glasnika“; on je duša prekrasnemu muzeju, zlasti etnografskim oddelkom, in premnogemu kulturnemu napredku (zlasti šolstvu) v Bosni in Hercegovini. (O muzeju kaj več o priliki: morda potem, ko si ga še enkrat ogledam v vseh podrobnostih).

V podaljšku Čemaluša ulice bi utegnila zanimati tujca stara pravoslavna cerkev in prvotna sinagoga španskih židov.

Više gori pridemo do prekrasnega modernega poslopja, ki vzbuja naše zvedavost, — a notri je šerijatska šola, t. j. semenišče mohamedanskih kadijev in duhovnikov.

Od tu po Logavina ulici dosti strmo po klancu pridemo do samostana tulečih dervišev — „Sinan Tekke“. O teh bom govoril pozneje kdaj kaj več.

Med 118 džamijami naj omenim tu le Begovo in Carevo, ki sta najlepši. Pobožnost sarajevskih mohamedancev je lahko lep vzgled vsem drugim veroizpovedanjam.

Rad bi še omenjal vladin atelier za umetno obrt, tovarno tepihov, justično palačo, pred vsem pa prekrasno mestno hišo, pa meje današnjega podlistka me silijo, da moram končati.

Še par besed o narodnostnih razmerah v Sarajevu. — Vse prvotno prebivalstvo je po jeziku — naše. Toda po veri je ločeno v mohamedance, pravoslavne in katolike; in zategadel so tudi tukaj prvi Turki, drugi Srbi in tretji Hrvatje. Kar sem dejal v obče o tej jugoslovanski nesreči, to velja tudi tukaj. — Toda znamenja so že dosti ugodna, da je že postavljen začetek koncu temu žalostnemu pojavu v sredi enega samega naroda. Tudi med mohamedanci je že dovolj mladeži, ki spoznava, da je najbolje, ako

Svaki brat je mio
Ma koje vjere bio!

In jaz verujem, da pomahnjo kedaj vsi razločki, ki zdaj delé ta naš vrli narod.

Zunanje lice z ozirom na jezik je kaj — čudno! Ulični napisi so: srbski-hrvaški-turški. Drugod sem opazil razne napise, ki se tičejo mestne uprave, le srbske in hrvaške, in sicer včasih prej hrvaške in potem srbske, iz novejše dobe pa so napisi le v latinici. Pri napisih od strani deželne vlade ima prvo mesto že — nemščina, ki se včasih edina košati na mestih, kjer bi se ji ne spodobilo niti zadnje mesto. — — Tudi zasebnih napisov je preveč nemških. „Gradska tržnica“ ima n. pr. zunaj edino ta napis, a ko vstopimo, nam udari v oko cela vrsta izključno nemških napisov. Tujci so se preobjeli kruha v Bosni in postajajo bodisi brezobzirni ali pa brezumno lahkomiselni. — Jaz sem namreč uverjen, da pride v nedolgem času še do resnih sporov vsled prevelikega vrivanja nemščine . . . Opazoval sem povsod, da narod z nejevoljo gleda „Švaba“ in vse, kar je ž njim v zvezi.

Splošni vtisi so ti-le: V Bosni in Hercegovini je dosegla deželna uprava velikanske

Za oprost od častitanja so se odkupili z doneski:

— Za „Goriškega Sokola", ozima glasbeno orodje: Klančič Anton, župan Podgori, 5 gld. — Poveraj Martin 2 gld. N. N. iz Gorjanskega od Sv. Andreja 2 gl. — Rodbina Lasič 1 gld. — Kopač in ...tin 3 gld. — Janko Vodopivec, učitelj v ...mnju 2 gld.

— Za „Šolski dom": Stolfa Anton Renč 1 gld. — Alojzij Sorč iz Bolca 5 gl. — Frančišek Kranjec iz Šmarij gld. 45.

— Gospod Jernej Kopač je poslal „Šolskemu domu" 10 gld. in „Isterski družbi sv. Cirila in Metoda" 5 gld.

— Za vdovo Javoršek: F. S. v ... 1 gld. — N. N. v G. 50 kr. (— Nesrečni udovi smo kupili šivalni stroj, da more služiti z njim kruha sebi in otročičem. Prosimo torej usmiljene duše, naj ne pozabijo te sirote!)

— Za „Slogine" zavode: Alojzij Štrekelj iz Brodarice (Zadar) 1 gld.

Za brošurico „Primorski odnošaji poslanski zbornici na Dunaju" sprejelo upravništvo po izkazu št. 48. „Soče" . . . . gld. 28·85.

Dalje so darovali:

Tobakarna Lavrenčič Matija v Trstu prejela	2·80
Skočir Janez	1·50
Cvetak Anton Toin in Valentinčič Št...an, Mirnik vsak gld. 1·40 . . .	2·80
Po 1 gld. Povšič dr. Anton, Bukovec Franc Trbiž, Koršič Anton Štanjel, Lenšček Anton Debrav . .	4·—
...udež A., kaplan Renče	—·66
Štepančič Franc	—·60
Po 50 kr.: Pegan Josip, Pirjevec Janez, Pajevec Josip, Koren Josip, Simčič Franc Martinjak, Kobal Peter, Čebular Franc, Lahornar Franc, Pipan Ivan Sv. Anton, Čufer Franc, Strnad Franc . . .	5·50
Po 40 kr.: Brezigar Josip in Trpin Filip	·80
Po 30 kr.: Gorjane Anton, Pipan Josip, Bizjak Luka, Pajnder Franc, Bodalč Josip, Kazafura Anton . .	1·80
Po 25 kr.: Vodopivec Andrej, Ferjanc Jakob, Čitalnica Sp. Siska, Balič Josip, Vadrih Janez, Bizjak Franc, Vouk Josip, Jarc Franc, Korečič Josip, Zlobec Franc, Hrast Anton Lužnik Ivan	3·—
Po 20 kr.: Fegic Anton, Kodrič Andrej, Brsa Josip, Vidmar Andrej, Tance Ignac, Cebron Josip, Savnik Anton, Koc Josip, Lah Štefan, Vouk Franc	2·—
Semelj Franc	—·15
Po 16 kr.: Bizjak Leopold, Volk Josip, Colja Janez, Vidmar Anton	—·40
...ločnik Ivan	—·95
skupaj	54·36

Oglasilo se je s položnicami od ... razposlanih **le 980**, od katerih se je moralo plačati c. kr. poštnohranilničnemu uradu 18 gld. 60 kr. za vknjižbo ter 9 gld. za provizijo,

skupaj manj	27·60
Čistega 31. dec. gld.	26·76

kateri znesek odpošljemo na pristojno mesto, ako se ne zglase novi prinosniki v teku januvarja.

Mej naročniki je še 3000 položnic, katere so nas stale 30 gld. Ko bi se oglasili vsaj z doneskom po 10 kr., bi dobili novi znesek 300 gld. — In 10 kr. je bila brošurica pač vredna!

Mi smo storili več nego svojo narodno dolžnost, kajti odstopili smo od poponme poravnave troškov, imeli obilo truda z razpošiljanjem itd. — in povrhu smo pripravni še posla ti v brezplačno razdelitev 3 do 400 iztisov brošurice, ako se zglasi, kdor bi hotel prevzeti razpečevanje.

Radodarni doneski. — Upravništvo je sprejelo:

— Za „Slogine" zavode: F. S. v G. 1 gld. — K. Fiegel v Tržiču 3 gld. — Alfonz Blažko iz Rihemberga poslal 5 gld. 50 kr., katere je zbral Ivanček v družiči pri M. Ličenu v znak hvaležnosti za obisk in lep pouk našega zeló marljivega dež. poslanca in odbornika dr. Tuma (Ta znesek smo sprejeli po položnici že 15. t. m.) — Peter Šavli iz Čepovana 1 gld. — Alojzij Gorjup iz Žepča v Bosni je poslal gld. 1·18, katere je zbral v veseli družbi Slovencev. — Jeden dobil, drugi zgubil v Sedlu 4 gld. — Jožef Čigon 50 kr. — Na mesto venca na krsto pokojnega Henrika Mozetiča so darovali: Rodbina dr. Franko-Doljakova v Solkanu 20 kron, rodbina Ivana Kavčiča v Gorici 10 kron. — Čitalničarji iz Renč nabrali pri izletu v Prvačini drugi božični praznik kot kazen onih, ki niso imeli narodnih žveplenk in na dražbi teh nenarodnih žveplenk 4 gld. 22½ kr., naslednjega dne se je nabralo na isti način v Renčah 3 gld. 30 kr. — V veseli družbi v Kostanjevici nabrano 3 gld.

— Za udnino „Sloge": Kosovel Jos., kurat v Št. Andrežu 2 gld. — Andrej Gabršček 1 gld. — Josip Krmpotič gld. 1·50. — Leban Janez iz Črnič 50 kr. — Alojzij Štrekelj v Brodarici (Zadar) 50 kr.

— Za „Šolski dom": Navadna družba pri Fonu na Solkanski cesti gld. 2·50. — Pri osnovalnem shodu krščanskosocijalne delavske zveze v Gleščičevi gostilni („Kikeriki") zložili 4 gld. 50 kr.

— Društveni blagajnik je sprejel: Grusovin Anton iz Gorice 3 gld. — Jakil Andrej obilo usnjatega blaga. — Clement Tomaž 3 klobuke in 3 kape. — Fon Anton 2 klobuka in 2 kapi. — M. Faganel iz Mirna 1 kožo.

— Končna prošnja: Prosimo uljudno vse one, kateri bi hoteli darovati kak darček v to ali ono svrho, naj bi po mogočnosti pošiljali donesek naravnost blagajnikom, in sicer:

— Za „Slogine zavode" (tudi doneske za „Božičnico" in udnino) g. Valentinu Kancelerju v ulici Pietro Zorutti v Gorici.

— Za „Šolski dom" g. prof. Ivanu Berbuču, dež. poslanca.

Za „Moško podružnico družbe sv. Cirila in Metoda" v Gorici zgoraj omenjenemu g. Kancelerju.

Za „Žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda" v Gorici pa gospej Amaliji Drufovka, trgovčevi soprogi na Travniku.

S tem ni izključeno tudi naše sprejemanje doneskov; kdor nam jih dopošlje, je oglasimo in izročimo na pristojno mesto. Naše upravništvo je preobloženo z delom in radi tega se nam isto olajša, ako se doneski pošiljajo naravnost blagajnikom. — Naš naj se pošiljajo darovi le tedaj, kedar se pošiljajo skupno z naročnino.

Društvo „Šolski dom". (IX. izkaz od 16. do 29. dec.) — Oglasili so se z doneskom 200 gld. ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Gorici, dr. Kenda, zdravnik v Vipavi z doneskom 100 gld. in Anton Fon, klobučar in posestnik v Gorici, tudi z doneskom 100 gld.

Vplačali so:	gld.
Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda	200·—
Poniž Anton, nadučitelj v Rihembergu na račun ustanovnine še	20·—
Berbuč Ivan, prof. v Gorici na račun ustanovnine	50·—
Drufovka Ivan, trgovec v Gorici . . .	10·—
Gospodje porotniki pri „Zvezdi": Ladovik Cazzafura 2 gld.; Dolenc A. 1 gld.; 10 prež duhana 90 kr.; pri igri „pom" 1·10 gld.	5·—
Po upravništvu „Soče" št. 51: Fran Bavčar 56 kr.; Badalič Ivan, ker je zdil podžup na A. Kožuha 1 gld.; prijatelji pri vinu v Solkanu 1·50 gld.; stotnik Kostelic 1 gld.; na Solkanski cesti v družbi z lepimi vis-a-vis 4 gld.	8·—
Po gosp. Sajevicu: dr. H. Tuma za vožnjo v Opatjeselo 1 gld.; trgovec Ipavec diferenco pri posojilu 29 kr.; našlih 6 kr.	1·35
Vuga Peter, župnik v Škrbini	5·—
Po upravništvu „Soče" št. 52: Pri zajčji večerji v M. Faganelovi gostilni v Mirnu 4·35 kr.; Konjedic Olga nabrala 15. t. m. med veselimi vohlci 8·10 gld.	12·45
Lapanja Ivan, dež. poslanec in inženir v Kobaridu na račun ustanovnine	25·—
Dukovnik iz gor. okolice	5·—
Leban Anton, učitelj v Komnu . . .	2·—
Alfonz Blažko v Rihembergu na račun ustanovnine še	35·—
Peter Munih c. kr. cestar pri Sv. Luciji	2·—
Neimenovan dobrotnik donesek . . .	25·—
Skupaj:	405·80
Vsled prejšnjih izkazov	5230·19
Do 29. dec. je došlo v gotovini:	5635·99

Društvo „Šolski dom".

Zahvala. — Za „Božičnico" so darovali po 100 gld.: M. d. F. in g. A. K.; Alf. grof Coronini 20 gld.; po 5 gld.: mons. Bensa, vzv. Franc grof Coronini, pl. Ilijaševič, mon. Košuta, dr. Pavlica, prof. dr. Pavlica Andrej, dr. Tuma in dr. Žigon; po 3 gld.: dr. Gabrijelčič, dr. Kos, gospa dr. Lisjakova, gospa dr. Rojčeva in baron Winkler; po 2 gld: dr. Abram, bilježnik Kavčič Josip, Kumar Val., mon. Marušič, dr. Stanič, Stermolé in dr. Tonkli Nikolaj, c. kr. svêtnik Fr. Vodopivec; Josip vitez Tonkli gld. 1·50, Anton Ku...n, trgovec 1 gld., N. 60 kr. in Jerkič 50 kr.

Gospa Drufa na ime ženske podružnice sv. C. in M.: 2 naročka, 1 jopič, 1 jopico, 5 poletnih majic, 10 ovratnic (šerp), 17 metrov tkanine za krila, 4 pare spodnjih hlač, 34 parov nogavic, 21 parov rokavic in 6 torbic. — Gospa Goljevšček: 6 velikih volnenih rut, 6 pisanih srajc, 6 parov rokavic in 11 parov nogavic. — Gospa Kancler je poslala 9 metrov tkanine za krila. 7 klobukov, 4 kape in 1 par rokavic. — Gospod Kuštrin, trgovec jestvin, je daroval za 4 gld. šolskih rečij za siromašne učence in približno po toliko tudi gospoda knjigarja Jeretič in Likar. — Velečgos. Karol Čigon, vikar na Vojščici, je podaril molitvenikov pridnim otrokom „Sloginih šol".

Dne 23. decembra popoludne ob treh je razdelilo učiteljstvo obleko, obuvala, pokrivala in drugo siromašnim učencem in učenkam v 10. razredih in otrokom vseh treh otroških vrtcev. Roditelji obdarjenih otrok se po šolskem vodstvu prisrčno zahvaljujejo vsem p. n. gospodom dobrotnikom in gospem dobrotnicam.

Novi kolekl. — Vsled ukaza finančnega ministerstva z dne 9. oktobra t. l. pridejo v promet z novim letom novi koleki. C. kr. davkarije zamenjavajo brezplačno neporabljene stare koleke z novimi do 31. marcija 1898.

Za Čehovinov spomenik so dalje darovali p. n. gg.: Anton Ličen posestnik v Gorici 10 gld.; po 5 gld.: Alojzij vitez Bosizio pl. Thurnberg in Jungenegg, c. kr. dvorni svetnik v Gorici, Julij grof Jelačić, c. kr. podmaršal v Zagrebu, veteransko društvo v Orlovem, Anton Zernitz, kanonik v Gorici. Po 3 gld.: Fran Čekel, kurat v Štjaku, Janez Kolavčič, župnik v Solkanu. Po 2 gld.: Albina Blaznik v Solkanu, Ivan Kodrč, župnik v Sv. Križu, Anton Leban, nadučitelj-voditelj v Komnu, Ivan Lukežič, dekan v Komnu, Konrad Rubbia, c. kr. gozdni komisar v Gorici, dr. Aleksander Zencovich, c. kr. višji okrajni zdravnik, Anton Božič, kurat v Banjšci gld. 1·50. Po 1 gld.: Mihael Andrejčič, c. kr. višji davkar v Gorici; Filip Abram, kaplan v Črničah, Peter Angscheller, c. kr. poštni nadoskrbnik v Gorici, Anton Bratina, vikar v Doberdobu; Alfonz Blažko, kaplan v Rihembergu; Miroslav Benigni pl. Mildenburg, c. kr. gozdni oficijal v Gorici, Andrej Brezavšček, župnik v Rihembergu, Angelj Casagrande, trgovec v Ajdovščini, Ivan Dekleva, trgovec z vinom v Gorici, Ivan Dermastja, kaplan v Solkanu; Josip Ferfoglia, kurat v Gabrijah pri Mirnem, Simon Gregorčič, kurat na Gradišči, Anton Gironcoli pl. Steinbrunn, c. kr. sodnijski svetovalec v Gorici, Josip Golob, kurat v Podgori, Anzelm Kožnar, zobozdravnik v Gorici, Simon Kos, župnik v Opatjemselu, Frančišek Knavs, kaplan v Št. Petru, Štefan Krkoč, vikar v Lokavcu, Ivan Kožuh, c. kr. profesor v Kopru, Josip Lassig, krčmar v Gorici, Gotard Pavletič, župnik v Mirnem, Jurij Peternel, dekan v Kobaridu, Amadej Prinzig, c. kr. višji okrajni komisar v Gorici, Ivan Rojec, kurat v Biljah, Fran Savnig, c. kr. davčni oficijal v Gorici, Anton Jug, vikar v Sovodnjah, Fran Sandrisser, c. kr. okrajni tajnik v Gorici. Po 50 kr.: Andrej Brezavšček, župnik v Kanmjem, Alfons Poljšak, kurat pri Sv. Tomažu, Fran Gyra, krčmar v Gorici, Oskar Leske, c. kr. okrajni narednik v Gorici, Alek. pl. B. — G. F. — D. A. — G. G. — M. K. — D. P. — F. R. — S. V. vsi iz Gorice. X—Y 48 kr.; E. B. 30 kr.; Ivan B. 30 kr. vsi v Gorici.

C. kr. finančno ravnateljstvo v Trsta je razposlalo naznanilo o napovedih za odmero osebne dohodnine, plačarine od viših službenih prejemkov in prihodnine za leto 1898.

Po §. 202 zakona od 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220 o neposrednih osebnih davkih je dolžan vsak po tem zakonu uvedeni osebni dohodnini podvrženi podati vsako leto napoved v svojih davku podvrženih dohodkih v roku, ki ga določi finančna deželna oblast. Te dolžnosti so glasom §. 204 omenjenega zakona praviloma oproščene le osebe, katerih davku zavezani dohodki ne presegajo 1000 gld., toda tudi te le dokler jih ne pozove davčna oblast ali predsednik pridobne komisije.

V svrho odmere osebne dohodnine in plačarine od viših službenih prejemkov za leto 1898. pozivljajo se vse osebe, ki so v neposrednje državnem mestu Trsta, v pokneženi grofiji Goriški in Gradiški ter v mejni grofiji Istrski v smislu §. 153 navedenega zakona podvržene osebni dohodnini ter obvezane podati napovedi, da predlože te napovedi do 31. januvarju 1898. po obrazcu določenem v izvršitvenem predpisu k IV. poglavju navedenega zakona (drž. zak. št. 108 iz l. 1897.) pismeno, ali jih dado ustmeno na zapisnik na pristojni davčni oblasti 1. instance, t. j. v Trstu na c. kr. davčni administraciji, na Goriškem in v Istri pa na pristojnih c. kr. okrajnih glavarstvih (odnosno na davkarijah, ako ni tam okrajnega glavarstva).

Kedor ne podá pravočasno napovedi odnosno omenjenega naznanila, se izpostavi tudi pri prihodnini kakor pri osebni dohodnini pravnim posledicam, da so davčne oblasti glasom §. 142 pooblaščene uvesti obdačenje uradoma, ter da se po §§. 242 št. 4 in 244 more kazenski p stopati radi davčne zatajbe.

Tudi glede prihodnine so dolžnost podati napoved in nasledki opuščenja iste neodvisni od tega, je-li bil davčni obvezanec za to osebno pozvan ali ne.

Iz Sovodnji nam poročajo da so 26. t. m. našli vijolico. Res čudno ob tem času!

„Bralno društvo" v Oseku bode imelo dne 6. jan. svoj IV. občni zbor z dnevnim redom: 1. petje, 2. srečkanje, 3. volitev predsednika, 4. volitev odbora, 5. poročilo denarničarja, 6. določitev časopisov, 7. razni predlogi, 8. petje. — K obilni udeležbi vabi društvenike Odbor.

Iz Dornberga. — Tukajšna ženska podruž. sv. C. in M. je imela svoj letni občni zbor, pri katerem se je zaključil letni račun in sicer:

letnine in podpornine . . .	42 gld.	80 kr.
dve neimenovani podarili vsaka pa 5 gld.	10 „	— „
o priliki poroke A. Colič v Tabru nabralo	1 „	20 „
skupaj	54 gld.	— kr.

Nadalje se je nabralo potom društvene pušice pri svatbah:

Ivana Lah	80 kr.
Andrej Pelicon	90 kr.
in Jos. Colič	75 kr.
skupaj	2 gld. 45 kr.

zadnjo svoto zbral je g. Mrmolja. katera se je odposlala „Sloginim zavodom".

Gledé odbora je ostalo pri starem razun male premembe: Predsednica Jos. Bizjak, podpred. Vik. Mrevlje, blagaj. Fran. Križman, zapisnikar Ant. Jelšek, odbornici Jos. Pelicon in Lucija Šinigoj, namestnice Kat. Krševani, Ter. Vodopivec, Neža Juvančič in Vik. Budin.

Iz Bolca nam pišejo 21. t. m.: Pri danasnji volitvi bovškega županstva so bili izvoljeni: Jonko Matija županom. Mlekuž Anton, Kal, prvim podžupanom, Mihelič Ivan, Bovec, drugim podžupanom, Mlekuž Miha, Bovec, tretjim podžupanom, Mišic Fran, Dvor, četrtim podžupanom, Mrakič Andrej, Dvor, petim podžupanom, Fon Josip, Bovec, šestim podžupanom. — Starašine so: Fleiss Anton, Fon Franc, Gregorič Jožef, Kenda Jožef, Komac Anton, Leiler An... Mihelič Andrej, Mihelič Janez, Mlekuž Andrej, Novinc Anton, Ostan Franc, Pirc Matija, Sorč Alojzij, Strausgill Anton, Šuler Anton, Šulin Anton, Velušig Franc.

„Gospodarski list" za november in december, ki je priložen današnji številki, obsega med drugimi poučnimi članki tudi jako zanimivo poročilo g. dra. Weinzierl-a, ravnatelja semenskega priglednega ponskuševališča na Dunaju, o travniških in planšarskih razmerah na Tolminskem. Opozarjamo merodajne kroge na Tolminskem na ta jako važen članek s toplim priporočilom, naj pospešijo s poukom in sodelovanjem planšarski napredek naših gorá v nasvetovanem zmislu. Prof. dr. Weinzierl je v krmorejski stroki prvi veščak v Avstriji in si je za zboljšanje travnikov in planin v drugih deželah skupil nevenljivih zaslug, kojih sad hvaležno uživajo dotični prebivalci. Njegova beseda je torej veljavna in v polni meri vredna, da jo poslušajo in se po njej ravnajo tudi naši gospodarski kmetovalci. — Od strani kmetijskega ministerstva se je zanašati izdatne strokovne in gmotne podpore.

Gg. dopisnike prosimo, da bi nam poročali tudi zanaprej na kratko ali točno o vseh takih dogodkih, o katerih sodijo, da bodo zanimali širše vrste naroda. — Dopise o domačih prepirih in osebnostih pa bomo metali v koš. Za take dopise se zahvaljujemo že naprej!

Današnj. „Soči" smo dodali 1. številko za leto 1898. kot prilogo na ogled. Prihodnja „Soča" izide v petek 7. janvarja.

Ostala Slovenija.

Zavarovalnica za slučaj nezgod v Trstu. — Nj. ekscelenca, ministerski predsednik, kakor minister za notranje stvari, je imenoval v načelništvo zavarovalnice za slučaj nezgod v Trstu: ravnatelja podružnice kreditnega zavoda Oskarja Gentilomo, inženirja Karola Cozzija, ces. kr. okrajnega komisarja Hansa pl. Kregicha-Strassoldo in trgovca z lesom Frana Lavriča iz Trsta, dež. vlade svetnika dr. Reinholda Rülinga pl. Rülingena v Ljubljani, in župana v Šibeniku, deželnega in državnega poslanca Antona Šupuka; v razsodišče pa: glavnega ravnatelja „Riunione Adriatica di Sicurtà" Henrika Neumanna in zdravnika Ass. Generali dra. Simona Pertota v Trstu, kakor prisednika in ravnatelja Lloydovega arzenala Feliksa pl. Kodolitscha ter okrajnega zdravnika dra. Avgusta Hausenbichlerja kakor njiju namestnika za poslovno dobo 1897 do 1901.

Nasilstev tržaških mestnih očetov zoper poslanca g. viteza Nabergoja neče biti konec. — Po volitvah minole spomladi je bil sklenil občinski svet, da se volitev poslanca viteza Nabergoja razveljavi vkljub temu, da je verifikacijski odsek izjavil, da se je Nabergojeva izvolitev zvršila popolnoma pravilno. Dotični sklep občinskega sveta tržaškega je razveljavilo namestništvo, in zadeva je prišla pred državno sodišče, ki je odbilo pritožbo tržaškega mesta in spoznalo, da je bil vitez Nabergoj postavno voljen. Rekli bi, da bi povsod drugod odlok najvišje instance obveljal — toda tega v Trstu ne poznajo. Oni nočejo Nabergoja, in zato so znova izročili vse akte posebnemu odseku, da ta z nova prouči, ali je Nabergoj pravilno in postavno voljen ali ne. Radovedni smo, kaj poreče k tej komediji novi c. kr. namestnik grof Goëss.

Kranjsko. — V Ljubljani je umrl dež. sodišča predsednik Hočevar; v mladih letih navdušen Slovenec je skrbel na svojem odličnem mestu posebno, da se ni kršila „die innere Amtsprache".

Proštom v Rudolfovem na Dolenjskem je imenovan ljubljanski kakonik dr. Boštjan Elbert, rodom Bavarec, star še le 36 let.

Na Ljubljanici je parovožnja ustavljena. Trdeč, da parobrodov dim škoduje lesenemu železniškemu mostu na Barju, je dosegla južna železnica, da se je vožnja zabranila.

Deželno stolno mesto Ljubljana šteje 34.779 prebivalcev.

Novega leta dan se otvori slovesno s cerkvenim blagoslovom ljubljanska elektrarna.

Profesor Fran Gerbič, slovenski skladatelj, je poklonil svojo opero „Kres" črnogorskemu knezu Nikoli I., ki je opero sprejel, gosp. skladatelja pa odlikoval s častniškim redom IV. razreda kneza Danila I.

Centralna posojilnica slovenska v Krškem naznanja, da bode novi rentni davek sama plačevala, in vabi pri tej priliki p. n. slovensko občinstvo, da bi svoje prihranjene novce vlagati blagovolilo v njeno blagajnico. „Centralna posojilnica slovenska" je registrovana zadruga z neomejeno zavezo. Ž njo je v zvezi že dvajset slovenskih posojilnic, ki so prevzele za-njo neomejeno jamstvo. Obrestuje po 4½ %.

Štajersko. — Grof Attems, velik nasprotnik Slovencev, je imenovan deželnim glavarjem za Štajersko namesto grofa Wurmbranda, ki je odstopil zavoljo bolezni.

Dne 28. nov. t. l. so začeli graditi železnico iz Velenja v Dravograd.

Koroško. — Odvetniška zbornica je zabranila odvetniku dr. Kravtu zahajati v Pliberk, češ, v Pliberku je že jeden odvetnik, ki zadostuje. Sodimo, da uzrok nekje drugod tiči.

Nemški državni in deželni poslanci romajo križem slovenskega Korotana, sklicujejo shode in lovijo nezavedne Slovence na svoje limanice. Na shodih obdelujejo posebno slov. državnega poslanca Einspielerja in slov. dež. poslanca Grafenauerja.

Deželni glavar koroški je dobil naslov tajnega svetovalca.

Boj za zmago pri občinskih volitvah je v slovenskem delu Koroške hujši, nego kedaj popred. Ves vladin aparat z „Bauernbundom" je na delu v slovenskih občinah. S posebno unemo delajo Nemci v Kotmarivesi, kjer županuje vrli Slovenec M. Prosekar. Njega hočejo na vsak način odstraniti.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolske na Dunaju so došla poslednji čas sledeča darila: Slovenec na Dunaju, ki ne želi biti imenovan, je pristopil k društvu kot ustanovnik s petdeset goldinarji želeč, da mnogo rojakov pristopi k prepotrebnemu društvu kot ustanovniki o priliki vladarske petdesetletnice Nj. V. cesarja. Na Dunaju so darovali: P. n. državna poslanca grof Coronini-Cronberg, dr. Anton Gregorčič (društv. ustanovnik) in gospa dr. Primožičeva, c. kr. prof. soproga po 5 gld. — Vsem plemenitim darovalkam in blagim darovalcem bodi za vsak dar najiskrenejša zahvala! V treh mesecih (okt. nov. dec.) se je oglasilo 50 revnih velikošolcev za podporo; podporo je prejelo — 48 dijakov! — Vsak, kdor more, naj daruje za bedne mlade rojake v tujem mestu. Vsak dar bode hvaležno prevzel društveni blagajnik veleč. g. Fr. Jančar, monsignor, papeški častni komornik, župnik nemškega viteškega reda, Dunaj I., Singerstrasse 7.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — Uradna „Wiener Zeitung" od 30. dec. prinaša lastnoročno pismo cesarjevo, s katerim se zaključuje 13. zasedanje državnega zbora.

Ogerska. — V ogerskem državnem zboru je zahteval poslanec Košut, da naj hrvaška vlada vse potrebno ukrene, da uduši sovraštvo Hrvatov zoper Madjare, da poskrbi, da se mladina priuči madjarskemu jeziku in da naj pripravlja hrvaške zakone tudi v madjarščini. Te zahteve Košutove so same ob sebi umevne, če pomislimo, kdo je ta Košut. Nas je le presenetil ponižni odgovor ministra za Hrvaško, barona Josipovicha, ki je ukljub že podani ostavki še ostal minister. Odgovoril je Košutu, da se je poleglo na Hrvaškem sovraštvo do Madjarov, in da sedaj le še pojedini prenapateži nagajajo Madjarom, dalje je rekel, da se hrvaški zakoni že izdajajo v madjarščini in da se ustanavljajo povsod tam madjarske šole, kjer to zahteva 20 obitelji!

Krlčač Wolf ima srečo. Dočim so ga Celjani slavnostnim sprevodom peljali s kolodvora v mesto, pošiljajo mu nemško-nacijonalna mesta na Češkem denarna darila. Mesto Heb mu je darovalo 3000, mesto Homutos 1700 mark.

Nemški cesar je obvestil sv. Očeta papeža, da na Kitajskem ne bode skrbel samo za protestantske misijonarje, nego da je ukazal, da se ščitijo tudi katoličani in katoliški misijonarji.

Boj na Kubi zahteva ogromne žrtve. Španska je od početka vojne do sedaj poslala na Kubo 200.000 mož, a od teh 200.000 jih sedaj še živi le 53.000! Neprestani boji in bolezni so spravili 150.000 mladih mož v najlepši dobi v prerani grob!

Kitajsko. — Vsa znamenja kažejo, da se to ogromno cesarstvo bolj in bolj približuje razpadu. Nedavno še so premagali Japonci Kitajce in jim uničili in ugrabili vse vojne ladje, a sedaj je zasedla Rusija važno kitajsko pristanišče Port Artur, ki je ključ do kitajskega glavnega mesta Pekinga, dočim si osvoji Nemčija pristanišče Kio-Čan. Večkrat se je že dogodilo, da so kitajski rodovi in njihovi glavarji morili evropejske misijonarje, toda nobena evropejska država ni kaj posebnega za žrtve zahtevala. A ko so pa Kitajci letos umorili dva nemška misijonarja in požgali njuno bivališče, se je zavzela Nemčija za svojce s posebno vnemo in zahtevala od kitajske vlade tako visoko odškodnino, da se je takoj videlo, da Nemčija nekaj posebnega namerava. Ker se Kitajci nemškim zahtevam niso udali, zasedlo je nemško brodovje pristanišče Kio-Čan. Dne 15. t. m. pa je odplul drugi oddelek nemškega brodovja, kateremu zapoveduje jedini cesarjev brat princ Henrik, iz Kiela

---

uspehe v kratki dobi 19 let. Treba vedeti, v kakó prinaditvnem stanu je bila dežela leta 1878., ko je došla Avstrija doli. Dane je skoro ni več spoznati, povsod napredek, povsod preporod k novemu življenju.

Za duševni razvitek naroda je naredila deželna uprava uprav neverjetno mnogo. Mi Slovenci bi vsak dan do komolca Boga hvalili, ako bi imeli kdaj kako tako vlado: vsi bi bili vroči — vladni pristaši! Mi Slovenci gotovo ne bomo nikdar takó srečni!

Ali jedno je zopet gotovo, da se v maršičem tudi greši kakor sem prej omenil. Meni je puščalo vse, ker sem videl, v srcu vtis, da merodajni krogi ne slutijo, kakó silno vplivajo na mišljenje in prikrito čustvovanje naroda razne — „malenkosti", na katere se sicer niti ne pazi. Nekaj „švabskih" napisov več ali manj, armada nemški gorečih uradnikov itd., kaj to, na to nikdo ne pazi, to se bo zdelo nekako takó, kakor da: mora takó biti itd. Ali da take „malenkosti" niso brez pomena, to sem že rekel in pri tem ostanem. Iz večjega števila samih malih vzrokov nastanejo lahko velike homatije, a teh se mora Avstrija ogibati. — Rekel sem!

* * *

Domov.

V ponedeljek 28. junija okoli 11. predp. sem posetil častitljivega Jusuf bega Filipovića, odvetnika in izdajatelja „Bošnjaka", glasila bosenskih mohamedancev. Tu sem našel večjo družbo odlične mohamedanske gospôde, s katero sem se razgovarjal o vsem, kar mi je posebno — težilo srcé. Tu sem se seznanil tudi z odličnim pesnikom — g. Riza begom Kapetanovićem, sinom županovim. Mladi pesnik ima brez dvoma še slavno bodočnost pred seboj. In ves slovanski svet ga bo slavil kot enega prvih svojih sinov, ako bo — in temu verujem — hodil po poti, katero je označil v sicer kratki pesmi v „Nadi" od 1. julija tega leta.

In tu v uredništvu „Bošnjaka" sem šele čital v „Soči" od prejšnjega petka, kakošne preiskave mi je doma spel komisar Prinzig. (Doma niso vedeli, kje sem, ker nalašč nisem tega sporočil, da bi imel mir vsaj na potovanju pred goriškimi homatijami. In res sem bolje storil, da sem si podaljšal mir — za tri dni. Tudi nekaj v tem revnem človeškem življenju!) — Takoj sem brzojavil domov, da mi sporoče o daljšem razvitku preiskave, pravosodnemu ministru pa sem poslal brzojaven protest proti hišni preiskavi v moji odsotnosti. (Za kak mesec pozneje sem dobil na svojo brzojavko odgovor, ki je „S." čitateljem znan.)

Ker sem si mislil, da je vendarle potrebna moja navzočnost v Gorici, da bi naši ljubeznivi laški prijatelji res ne mislili, da sem jo pobrisal od strahu pred jednim okrajnim komisarjem v deveto deželo, sem v torek pretrgal svoje potovanje (namenjen sem bil še v Belgrad) in se vozil — neprestano 36 ur naravnost v Gorico. — Kakó sem bil tukaj sprejet, sem že povedal meseca julija.

(Konec.)

A. Gabršček.

na Kitajsko. Pod pretvezo, da maščuje umor krščanskih misijonarjev, si prisvoji Nemčija del onemoglega, razpadajočega kitajskega cesarstva, kjer se v prospeh svoje velike industrije stalno ustanovila. Ta nemška ekspedicija na Kitajsko bode nemškemu cesarju dobro došla. Trdi Nemci se bodo sedaj rajše upognili in cesarju dovolili, da se pomnoži nemško bojno brodovje, kar je srčna želja cesarjeva. — Nedvomno je, da Rusi niso le začasno zasedli Port Artur, ker se je to zgodilo neposredno potem, ko so bili Nemci prišli v Kio-Čan. So li te storili dogovorno z Nemčijo ali ne, pokaže prihodnost. — Močno japansko brodovje je odplulo na kitajsko obalo. Vest, da so zasedli Rusi Port Artur, je presenetila zlasti Angleže, ki imajo na Kitajskem največjo trgovino. Tudi angleško brodovje se zbira ob kitajski obali.

Poslano.*)

Mnogokrat opazuje se pri časopisih slaba in obsojanja vredna napaka, da so v priobčevanju raznih novic preveč površni in nenatančni, kar je potem povod občutljivih neprijetnostij osebam, ki niso v nobeni dotiki z dotičnimi novicami.

To napako zagrešil je tudi „Primorski List“ z dnè 20. decembra 1897, kjer poroča pod naslovom: »175 gl. za praznike« o tatvini nekega pisarja pri gosp. doktorju Staniču, ne da bi se dotičnemu listu zdelo vredno, zaupati svojim bralcem tudi ime pisarja-uzmoviča.

To bi bilo ne le umestno, ampak tudi kar naravnost potrebno, če se pomisli, da ima gosp. odvetnik doktor Stanič več pisarniškega osobja.

Ker sva pa tudi podpisana pisarniški osebi zgoraj imenovanega gospoda odvetnika in z ozirom na to, da je naju že več oseb povpraševalo in da sva še celó prejela od več krajev neprijetna pismena povpraševanja o vprašalni tatvini, morava tu javno protestovati v prvi vrsti proti „Primorskemu Listu“, ker priobčuje take površne novice, keje mu gotovo ne delajo nikake časti in prikupljenja, in v drugi vrsti proti osebam, ki naju tega hudodelstva kakorsibodi sumničijo, in izjavljava slovesno, da mi dva nisva v nobeni dotiki, še manj pa identična z onim pisarjem-uzmovičem.

V Gorici, dnè 25. decembra 1897.

Janko Trost
stud. jur. Tominšek.

Rojakom na uvaževanje!

Iz Brazilije, Porto Alegre, 14. novembra. — Cenjeni gospod urednik! Večkrat bi Vam že poslal kako poročilo iz te čudne dežele, a nisem nikdar našel nič posebno zanimivega za Vaše čitatelje. Ker že ne morem govoriti o tukajšnjih Slovencih, doslej namreč še nisem nijednega dobil, in se nahajajo tudi drugi Slovani tu v tako neznatnem številu (edino le Poljaki tvorijo malo izjemo, teh je v glavnem mestu naše južne države kakih 400 rodbin), da se o njih nič ne čuje, še manj pa opazi kako gibanje v narodnem pogledu, sem si mislil, „Soča“ ima v svojem najbližjem krogu, prav v mestu, kjer izhaja, dovolj posla in se ne more brigati za posameznike takraj velike luže; — saj sem svoje čase čital o neprestanih zaplembah; v koliko so iste opravičene, pač dokazuje govor goriškega zastopnika pri zborovanju slov. poslancev v Ljubljani. No, zanašajoč se na neomahljivost naših narodnih voditeljev in vernost naroda samega, se trdno nadejam, da se stvar obrne na bolje. Glejte, gospod urednik, tudi v daljni, tuji zemlji se brigam za Vaše početje in zasledujem, kolikor mi pripuščajo sredstva, narodno gibanje na Slovenskem, zlasti pa ono narodnih mučenikov v obmejnih pokrajinah.

Slučajno te dni mi je došlo pismo od prijatelja-Hrvata iz Santos-a (država S. Paolo), kojega jedro Vam hočem danes poročiti: Pred kakimi osmimi dnevi započel je tam štrajk delavcev v luki in skladiščih za kavo in bombaž. Stvar sama na sebi ni nič nenavadnega, a zanimiva je v toliko, ker se zadeva nekaj Hrvatov in Čehov. Večinoma so ti delavci Portugizi, Španci in črnci. začasno pa so nastavljeni tudi nekateri Avstrijci — sami Hrvatje iz Dalmacije in Čehi. — To so oni siromaki, ki so vsled sleparskih prigovorov brezvestnih agentov zapustili svojo lepo domovino ter bili namenjeni v takozvano »belo robstvo«, t. j. prodani bogatim lastnikom kavinih plantaž, kateri potem ravnajo z preslepljenci svojevoljno v vseh zadevah. Pravočasno pa so spoznali svojo zmoto, ter v pristanišču Santos izjavili, da nikakor nečejo na plantaže.

Ker so ostali trdni pri svoji izjavi, so bili izkrcani in se dalje noben človek ni brigal zanje. Po največ rokodelci in kmetovalci niso mogli v mestu dobiti nikakega dela, za vožnjo nazaj in dalje pa niso imeli potrebnih sredstev. Nekateri so bili tako srečni, da so konečno dobili začasno delo v luki, kjer vlačijo težke vreče in zaboje iz ladij v skladišča in obratno, vse to za tako nizko plačo, da se človeku, ki pozna tukajšno draginjo, nemogoče zdi, da oni sploh morejo živeti s to plačo. Vendar so siromaki mirno trpeli, dokler se jim ni ponudila prilika, izjaviti svoje nezadovoljstvo in ogorčenost nad bogatimi trinogi. 20. oktobra je vsled nebrižnosti nadzornikov počila cev parnega vzdigalnega stroja v luki ter je mnogo stotov težko blago (železni drogi in razni zaboji) padlo tako naglo na delavce, da se niso vsi mogli umakniti in je nekaj delavcev popolnoma zmečkalo, nekatere pa hudo poškodovalo. Med poškodovanci so 3 Hrvatje, katerih imena pa, žal, doslej nisem mogel zvedeti. Ti reveži leže doma brez vsake pomoči in morajo še gledati, kako pojemajo denarna sredstva in preti glad v družinah. Njih sočutni tovariši so se obrnili do prometnega vodstva s prošnjo, da naj se usmili teh siromakov in jim pomore iz bede. Člani vodstva pa so jim odgovorili nekako tako-le: »Saj plačamo vsakega za njegovo delo, drugo nas nič ne briga«. Ta brezsrčnost delodajalcev je tako razjarila delavce, da so vsi pustili delo ter zagotovili, da ne počno prej, dokler ne bo ne samo ponesrečencem pomagano, temveč tudi njih stanje sploh zboljšano. Sicer pa se vedejo mirno in zaupljivo čakajo na zmago, katera se jim zdi gotova.

Veča nevarnost kot to početje delavcev pa preti mestu in trgovini od vojakov, ki se v ogromnem številu dovažajo od severja in juga. Po progonu cesarja. Dom Pedra II. in od proglašanja ljudovlade (1889.) ne mine leto, da ne bi bil v kateri dvajsetih državic ustanek ali politični poboj. Povsod vré, vse zahteva drugo vlado ali vsaj zboljšanja finančnega stanja. Domačinom ni tak ustanek nič neljubega. Za delo, kakor ga razume naseljenec, preleni, se pridružijo močnejši borečih se strank ter pod plaščem patrijotizma ropajo po vseh naselbinah in zlasti tujcu vzemo vse, kar si je pridobil z mukopolnim delom. Take čase s strahom pričakujejo stanovalci države San Paulo, (v kateri je glavno pristanišče Santos). Vedno zbiranje vojakov, po noči konjski peket in rožljanje orožja, elektr. luč, vojne križarke v luki, vse to silno vznemirja meščane in zajedno podpihuje bližajočo se revolucijo. Poleg tega pa se vojaštvo vede nasproti ljudstvu tako osorno in izzivajoče, da se zdi, da hoče na vsak način isto razburiti in potem pod pretvezo, da rabi orožje le v obrambo, more streljati in ropati. Vse govori, da je katastrofa jako blizo. Tako se godi človeku v deželi svobode. Pa res, svobodni smo kot ptiči pod nebom, dokler imamo orožje in srčnost, samega sebe in svojce braniti, država nas pač ne brani.

Dragi rojaki! Za danes ne bom dalje razkladal položaja v Braziliji. Sprejmite pa mojen svet, zlasti oni, ki se pripravljate iz kakega koli uzroka na pot v Brazilijo. Počakajte vendar vsaj tako dolgo, da se tukajšne razmere poboljšajo. Povsod vré, vse se briga za politiko, vlada je izgubila kredit pri vseh evropskih državah, naš denar nima v inozemstvu skoro nikake vrednosti (n. pr. 1 milreis velja po imenu 1·20 gld. a. v., a v istini 30 kr.), tu pa je vse dražje, kolikor bolj pada veljava denarja. Bankerot braziljske ljudovlade je neizogiben, bodisi da pride isti po revolucijah, bodisi mirnim potom, dolgo ne more iti tako dalje. V splošnem pa je bolje biti doma reven delavec, katerega čuvajo pametne postave, kot tu bogat trgovec, ki ni nikdar varen imetja in življenja.

Vam pa, gosp. urednik, in Vašim čitateljem želim veselo novo leto! Vaš

Dragotin Štrucelj.

Dostavek uredništva. — Zahvaljujé se Vam za toliko prijaznost, Vas prosimo, da nam blagovolite vsaj vsak mesec poslati po jeden tak poučen dopis; pišite o vseh ondotnih dogodkih in razmerah, ki bi vtegnile nas Evropejce, posebno še Slovane, zanimati. Srčno Vam bodemo hvaležni. — Uredn.

*) Za sestavke pod tem naslovom je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor nalaga tiskovni zakon. — Op. [illegible]

Naznanilo.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Kobaridu naznanja, da bo začenši s 1. januvarjem 1898. obrestovala hranilne uloge po 4·40% z dostavkom, da bo vsled novega rentnega zakona plačevala 1½% davek.

Štv. 73.

Javna dražba.

Dne 18. januvarja 1898. od 10. do 11. ure predpoldne v gostilni na Volčjidragi, se bode oddalo v zakup po javni dražbi predelovanje mostiča na okrajni cesti nad potokom »Struga« pri Volčjidragi. Načrt in proračun je razpoložen na ogled v občinski pisarnici pri Sočinem mostu v Pevmi vsaki ponedeljek in četrtek od 8. do 10. ure predpoldne.

Delo je cenjeno 1453 gld. 38 kr. Vsaki dražbenik bo moral pred začetkom dražbe položiti 10% varščino.

Cestni odbor za goriško okolico
v Podgori, dne 29. decembra 1897.
Načelnik:
Anton Klančič.

V **vsakem** poštno oddajnem okraju, v **vsakej** fari in po potrebi v **vsakej** občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zaupni mož in posredovalec

z dobrim in trajnim postranskim zaslužkom od nekega, **mnogo** let obstoječega, **avstrijskega** podjetja **prve** vrste. Pismene ponudbe pod „**V. u. G.**“ Gradec, poste restante 189

Nova trgovina.

Podpisana naznanjata, da sta odprla v **Semeniški ulici štev. 1 v Gorici** (v lastni hiši, kjer je „Trgovsko-obrtna zadruga“)

trgovino z jedilnim blagom.

Priporočaje se veleslavnemu občinstvu, beležila s spoštovanjem

Andr. Kopač in Jos. Kutin,
trgovca.

Mestna hranilnica ljubljanska

obrestuje tudi po novem letu uloge **po 4%** brez odbitka novega rentnega davka.

324 3 1

Tovarna tamburic
I. STJEPUŠIN
Sisek
(Hrvatska)

22, 12

Na zahtevo pošilja vsakomur brezplačno ilustrovane cenike.

Ed. Pavlin v Gorici

v Nunskih ulicah **št. 10** nasproti gostilne „Belega zajca“.

Usoja si priporočati preč. duhovščini in slavn. občinstvu svojo

veliko zalogo nagrobnih vencev

vsake vrste, kakor tudi biserne; rož za cerkev, palm, cvetkov za nove maše in poroke, voščenih sveč, križme, čevlje, nogovice, rakev (truge) vsake velikosti, zlatih črk i. t. d

Vse po nizkih cenah!!!

Ivan Domicelj
trgovec z jedilnim blagom
v Korminu — (Cormons)
na glavnem sadnem trgu (bivša hiša Pallava)
priporoča svojim rojakom

sladkor, kavo, riž, olje, kamenoolje, moko, otrobe, vsakovrstne sveče iz Kopačeve tovarne, potem špirit vinski in domače žganje. Dalje prodaja vitrijol (modro galico) in pravo romansko trtno žveplo, narodne žveplenke.

Vse prodaja po tako zmerni ceni, da se ne boji tekmovanja (konkurence).

Moji fabrikati so znani kot dobri in po ceni: Remont. nikel. teče 32 ur, gld. 3·60; remont. srebro, kolikovan, zlatorez, gld. 6· ; ankerska budilnica, I. kakovosti, razsvetljujoča, gld. 1·60; regulator v orehovem zaboj[illegible] od gld. 4·50 naprej. Cenik z 500 slik zastonj in franko, kar ne ugaja se zamenja ali znesek povrne. 475

Eug. Karecker

Taschenuhren-Fabrik und Versandt-Geschäft und Lieferant des Vereines für Gutsbeamte. Bregenz am Bodensee Nr. 474. 2 letna garancija.

Gostilna pri „Petelinu“ v **Trstu** v ulici Ghega št. 7.

Antona Vodopivca
priporoča se
rojakom s Kranjskega in Primorskega.
Za prenočišča
ima lepo urejene sobe v isti hiši.
Toči pristna, nepokvarjena
vipavska vina.
Kuhinja je preskrbljena
s toplimi in mrzlimi jedili.

Kje se dobé umetne cvetlice in nagrobni venci prav po ceni?
le pri onej 1881. leta ustanovljenej tvrdki

3 E. RIESSNER 3
štev. Nunska ulica štev.
v Gorici, nasproti nunski cerkvi.

[illegible] **E. Riessner-ju.**

Trgovec z vinom na veliko
Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
12 Cl. priporoča
dalmatinsko vino iz Jelše in Šibenika,
potem
pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
Cene zmerne. Postrežba poštena.

Prave in edine želodčne kapljice.

(Varstvena znamka)

Sv. Anton Padov.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. Te kapljice *uredijo redno probavljenje*, če se jih dvakrat na dan po jedno žlico popije. ***Okrepé pokvarjeni želodec,*** storé ***da zgine, v kratkem času omotica in životna lénost*** (mrtvost). Te kapljice tudi storé, ***da človek raji jé.*** 329—1

Cena steklenici 30 kr.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedno le v lekarni

Cristofoletti v Gorici.

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo. Na hrvatski razstavi [illegible] svetinjo

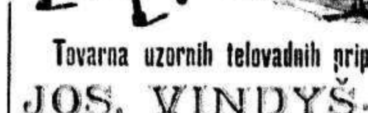

Tovarna uzornih telovadnih priprav
JOS. VINDYŠ-A,
v Pragi na Smihovu
(Praha Smíchov) [illegible] číslo 816
se priporoča
k popolnemu uzornemu prirejevanju
sokolskih in šolskih telovadnic
po najnovejših pripoznanih in praktičnih sestavah.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočilnih spričal domačih in inozemskih. Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerne, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in [illegible].

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telovadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštnine prosto. 80, 52 21

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Velika novost!
Plin „Acetylen“
(solnčni žarki). 296, 10 1

To čudovite svetlo ponuja razen svoje lepote tudi ugodnost, da se je more imeti v vsaki hiši radi svoje lehko upravljajoče priprave in splošne koristi.

Zaloga teh priprav, kakor tudi vseh potrebščin, kot n. pr. apneni karburij, luči, lire, bračale, ključnke za luči itd. se nahaja pri **ovlaščeni agenciji za razsvečavo na Kornu št. 12 v Gorici,** kjer se prevzemajo tudi popolne upeljave. — Agent je g. Anton Nanut (p. d. Blažon).

Paziti je, da se ne naleti na škodo s tem, ako se naročuje pri osebah, ki niso v to pooblaščene.

Teodor Slabanja
srebrar v **Gorici,** ulica Morelli št. 12.

Priporoča se prečastiti duhovščini za izgotovljenje cerkvenih posod in orodij po najnovejšem uzorcu in najnižji ceni, kot: **Monštranc, kelihov, svečnikov,** itd. itd. Stare reči popravlja ter jih **v ognju posrebreni in pozlati.** Da si pa zamorejo tudi bolj revne cerkve naročiti cerkvenega kovinskega blaga, olajšuje jim to zgorej omenjeni s tem, da jim je pripravljen pošiljati blago, ako mu potem to izplačujejo na obroke. Obroke si pa naročevalec sam lahko določi.

Strelovode iz bakra v ognju pozlačene, najboljše iznajdbe, kakor tudi vsakovrstno cerkvo popravo in pozlačenje pri[illegible] tudi po najnižjih cenah. — **Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštnine franko!** 16 (Cl)

Največjo zalogo vsakovrstnega papirja
ima
ANTON JERETIČ V GORICI
Semeniška ulica 3. — Za veliko vojašnico 15.
Prvi zavod za črtanje papirja, izdelovanje šolskih zvezkov, (pisank, risank itd.), trgovinskih knjig in kartonaž.
Prva in največja knjigoveznica
na Primorskem,
zaloga vseh v to stroko spadajočih tvarin, kakor: **lepenka, raznovrstno usnje, platno, papir, zlato, zapirala za molitvenike, lim, klej i. t. d.**
po najnižjih cenah.
Za poletni čas: Svetilke iz papirja (lampijone) v narodnih in drugih barvah.

Edina zaloga, za vsakega prepotrebne knjižice 145 12—3
„HITRI RAČUNAR“.
Prodajalnica tiskovin iz „Goriške tiskarne“ A. Gabršček.